

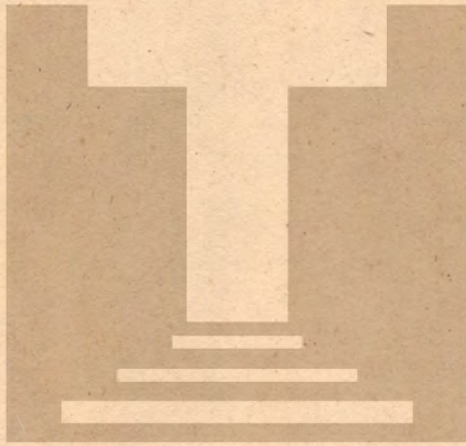
HALKIN BİRLİĞİ'NİN
baş çelişme, faşizm ve
ittifaklar anlayışının
ELEŞTİRİSİ

TÜSTAV

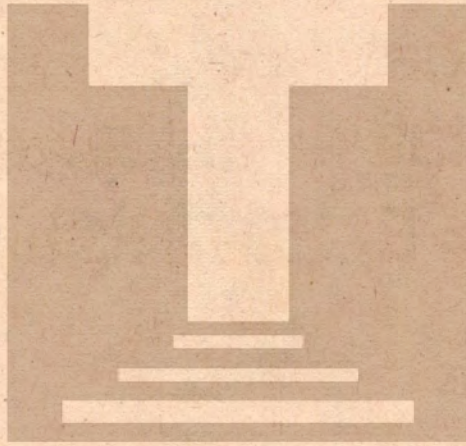
HALKIN KURTULUSU
YAYINLARI

HALKIN BİRLİĞİ'NİN
baş çelişme, faşizm
ve ittifaklar anlayışının
ELEŞTİRİSİ

TÜSTAV

Halkın Kurtuluşu Yayınları: 8

TÜSTAV

Dizgi - Baskı: Haşmet Matbaası
Kapak Baskı: Şanel Matbaası
Baskı Tarihi: Ocak 1978 — İSTANBUL

Yönetim Yeri: Ordu cad. Selimpaşa sok.
Hocaoğlu İşhanı No: 5 - Tereskat
Aksaray - İSTANBUL

Yazışma Ad. : Halkın Kurtuluşu - P.K. 1107 - Sirkeci -
İSTANBUL

Sorumlu Yönetmen: Veli Yılmaz

210/9761

HALKIN BİRLİĞİ'NİN
Şerh ve çelişme, faşizm ve
İttifaklar anlayışının
ELEŞTİRİSİ

TÜSTAV

HALKIN KURTULUŞU
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Halkın Birliği'nin baş çelişme, faşizm ve ittifaklar anlayışının eleştirisi	7
I - Baş çelişme üzerine	8
II - Faşizm üzerine	18
III - İttifaklar meselesi üzerine	51
Sonuç	76

TÜSTAV

HALKIN BİRLİĞİ'NİN BAŞ ÇELİŞME, FAŞİZM VE İTTİFAKLAR ANLAYIŞININ ELEŞTİRİSİ

Halkın Birliği'nin baş çelişme, faşizm ve ittifaklar anlayışı, esas olarak oportünist ve sınıf işbirlikçisi «Üç Dünya Teorisi»nin belli başlı tezlerinin, ülkemizin devriminin pratiğine uygulanması çabaları sonucu şekillenmiş bulunmaktadır. Bu yüzdendir ki, Halkın Birliği'nin bu meseleler üzerindeki tüm görüşleri Aydınlık oportünizminin görüşlerine son derece benzemekte, bütün bu meselelerde o da, tıpkı Halkın Yolu gibi, büyük ölçüde «PDA ağzıyla» konuşmaktadır.

Bu iddia belki son zamanlarda Halkın Birliği ve Halkın Yolu'nun Aydınlık oportünizmine ağır bir dille ve onu sınıf işbirlikçiliği ile suçlayarak sürekli hücum ettiğini düşünen bazılarına haksız ve ağır bir suçlama gibi gelecektir. Ama, sağ oportünist ve revizyonist bir akıma karşı çıkmakla, sağ oportünizme ve revizyonizme karşı çıkmak her zaman aynı şey değildir ve bunun en açık bir örneği de, her ağzını açtığı anda revizyonizme küfrettiği halde varlığı boyunca revizyonizmin platformundan hiç bir zaman inmemiş olan Aydınlık revizyonizminin bizzat kendisidir.

Örneğin bugün, görünüşte Aydınlık oportünizmiyle Halkın Yolu ve bu ikisiyle Halkın Birliği arasında baş çelişme, faşizm ve ittifaklar konusunda keskin bir çatışma hüküm sürmektedir. Oysa bu akımların tümü de, özü itibarıyla aynı sağ anlayıştan kaynaklanan, birbirine benzer şeyler söylüyor ve savunuyorlar. Buna karşı-

lık, sözü geçen ilk akımla diğer ikisi arasında bugün için önemli olmaya devam eden ve mutlaka görülmesi gereken bir ayrılık noktası da vardır. Aydınlik oportünizmi sınıf işbirlikçisi tezlerini bütün gücü ve hızıyla hayata geçirmeye çalışırken, diğerleri bir ölçüde böyle yapmamakta, böylece, sınıf işbirlikçisi anlayışlarla çelişen, bir takım anlayışları da bağırlarında barındırmaya devam ederken, gerek teorileriyle pratikleri, gerekse kurdukları teorik yapının bizzat kendisi çelişmelerle dolu bir halde bulunmaktadır. Ancak, bu, sürekli bir durum olamaz, bu akımların içlerinde cereyan eden sınıf mücadelesi sonucu, ya sınıf işbirlikçiliğine götürecek olan sağ oportünizm ya da Marksizm - Leninizm galip gelecek, bu da proleter devrimcilerin birliğine giden yolun biçimini tayin edecektir. Biz Halkın Birliği ve Halkın Yolu'nu, bu akımların içinde var olan Marksist - Leninist cereyanın hakim olması ve böylece proleter devrimcilerin birliğine giden yolun kısılması amacıyla eleştiriyoruz.

I — BAŞ ÇELİŞME ÜZERİNE

Baş çelişme üzerine sürdürülen tartışmalara yüzeysel bir bakış açısıyla yaklaşırsa, Halkın Birliği'nin «bugün demokratik devrim görevleri ön plandadır» tespiti yaparak, gerek «milli devrimin görevleri ön plandadır» diyen Aydınlik oportünizmine, gerekse aynı görüşü «bunlar arasında bir ayırım yapılamaz, bugün hem halk demokrasisini kurma, hem de milli bağımsızlık merkezi görevdir» diyerek savunan Halkın Yolu'na karşı çıktığı ve devrimin bugün içinde bulunduğu aşamanın objektif şartlarıyla bağdaşan doğru bir anlayışa sahip olduğu düşünülebilir. Ama yalnızca meseleye yüzeysel bir bakış açısıyla yaklaşırsa... Aksi takdirde yani

meselenin biraz derinine inildiğinde, durumun hiç de böyle olmadığı ve Halkın Birliği'nin de, tıpkı diğerleri gibi meseleye, «milli devrim» ön plandaymış ve devrim belirli bir emperyalisti -ve onun uşaklarını- hedef alıyormuş gibi yaklaştığı ortaya çıkacaktır. Ve Aydınlık oportünizmi ve Halkın Yolu ile çoğu zaman kelimesi kelimesine aynı görüşleri savunduğu görülecektir. Bütün bunlar Halkın Birliği'ni diğer bir çok temel meselede olduğu gibi bu meselede de bir çelişkiler yumağı içine atmakta ve kurulan teorik yapı kelimenin tam anlamıyla dökülmektedir.

Halkın Birliği'ne bakılırsa kendisi merkezi görevi faşizme ve sosyal - faşizme karşı mücadele olarak tespit etmektedir. (Halkın Birliği'nin faşizm anlayışı üzerinde ileride duracağız). Oysa bu yalnızca Halkın Birliği'nin bir iddiasıdır ve biraz sonra göreceğimiz gibi Halkın Birliği'nin kimi zaman da, aynı yazıda ortaya attığı bir diğer iddia ile (ki asıl pratiğine yol gösterme durumunda olan iddiası budur) çelişmektedir.

Halkın Birliği şunları söylüyor :

«Baş düşman, toplumsal ve milli gelişmenin muhtevastındaki objektif süreç içinde varılan bir gelişim aşamasında, gelişmeyi köstekleyen, devrimin karşısındaki en büyük engeli teşkil eden ve o aşamada esas darbenin indirileceği merkezi hedeflerdir. Baş çelişki tespitinin belirlendiği baş düşmanlar, devrimin varılan aşamasındaki, «şu andaki» hedefleridir. (abç). Baş çelişki kavramı ile baş düşman kavramı birbirine bağlı olmasına rağmen, aynı şey değildir. Baş düşman, baş çelişki tarafından belirlenen ve bu temelde yükselen stratejik hedeflerdir. Devrim sürecini ifade eden temel çelişkilerin karşı devrim yönünün, varılan gelişim aşamasında biçimlenmesinin ifadesidir. Başka bir deyişle içinde bulunulan her ara aşamada, bu

aşamanın objektif şartlarının biçimlendirdiği temel çelişkilerin karşı devrim yönünün somut ifadesidir. (abç).

«...Bugünkü şartlarda ülkemizde devrimin önündeki en büyük engeller, faşizm, sosyal - faşizm ve iki süper devlettir. Bu güçler bu andaki merkezi hedeflerdir, yani baş düşmanlardır.» (H.B, S. 2)

Alıntı yaptığımız cümlenin başında bir baş düşman tanımı yapılmaktadır. Her ne kadar «baş düşman» tanımı kendi başına çok az şey ifade eder ve çeşitli anlamlarda kullanılabilirse de, burada kullanılan tanım belirli bir anlamda kullanılmakta ve bu kullanım üzerinde tartışmaya katılan bütün taraflar esas olarak anlaşmaktadır. Halkın Birliği'nin de dediği gibi:

«Baş düşman, toplumsal ve milli gelişmenin muhteva-sındaki objektif süreç içinde varılan bir gelişim aşamasında gelişmeyi köstekleyen, devrimin karşısındaki en büyük engeli teşkil eden ve o aşamada darbenin indirileceği merkezi hedeflerdir. Baş çelişki kavramı ile baş düşman kavramı birbirine bağlı olmasına rağmen aynı şey değildir (çünkü baş çelişme, iki karşıt kutbu içerir baş düşman ise baş gelişmenin düşman tarafını ifade eder -HK). Baş düşman, baş çelişki tarafından belirlenen ve bu temelde yükselen stratejik hedeflerdir.» (abç)

Buraya kadar söylenenlerden çıkarılması gereken sonuç nedir? Halkın Birliği, devrimin bugün içinde bulunulan aşamasında, esas olarak iç çelişmelerin şiddetlenerek ön plana çıktığını ve demokratik devrimin görevlerinin öncelik taşıdığını söylediğine göre, baş düşman yani «esas darbenin indirileceği merkezi hedef», dış gericilik (emperyalizm) değil, iç (yerli) gericilik (kompador burjuvazi ve toprak ağaları) olacak ve devrim acil olarak toprak devrimini gerçekleştirmeyi amaçlayan devrimci bir iç savaş biçiminde gelişecektir.

Ama hayır. Halkın Birliği, bütün bunları söyledikten sonra ve sıra tam da sonuç çıkarmaya geldiğinde rotayı başka tarafa çeviriyor.

«(Baş düşman) devrim sürecini ifade eden temel çelişkilerin karşı devrim yönünün, varılan gelişim aşamasında biçimlenmesinin ifadesidir. (abç). Başka bir deyişle içinde bulunulan her ara aşamada, bu aşamanın objektif şartlarının biçimlendirdiği temel çelişkilerin karşı devrim yönünün somut ifadesidir.»

«Bugünkü şartlarda ülkemizde devrimin önündeki en büyük engeller, faşizm, sosyal - faşizm ve iki süper devlettir. Bu güçler bu andaki merkezi hedeflerdir, yani baş düşmanlardır...» (abç).

Burada söylenen ise şudur: **Baş düşman**, baş çelişkinin düşman tarafı değil «temel çelişkilerin karşı devrim yönünün varılan gelişim aşamasında biçimlenmesinin ifadesidir» ve iç gericilik değil, **iki süper devlet ve onların işbirlikçilerinin en bağımlı kesimleri olan (!) faşistler ve sosyal - faşistlerdir.**

Marksizm - Leninizm bize yarı - sömürge, yarı - feodal ülkelerde iki temel çelişmenin varlığını öğretir. Bunlar; emperyalist sömürü (ve bu sömürünün aracı olarak ülke içinde finans kapital ihracı temelinde geliştirilmiş olan komprador tekelci kapitalist üretim ilişkileri) ve feodal üretim ilişkileriyle, üretici güçler arasındaki çelişmenin sınıfsal planda yansması olan, emperyalizm ile halk arasındaki (ulusal) ve komprador burjuvazi ve toprak ağaları ile halk arasındaki (demokratik) çelişmelerdir. Bunlardan herhangi biri devrimin belirli bir alt aşamasında daha fazla şiddetlenerek ön plana çıkar ve bu alt aşamaya damgasını vurur. Bu, baş çelişme; başka bir deyişle ulusal demokratik halk devrimini gerçekleştirmek için zincirin kavranması gereken halkasıdır.

Alıntı yaptığımız pasajın başında Halkın Birliği'nin de söylediği gibi, baş çelişmenin düşman tarafında yer alan karşı devrimci güçler baş düşman ya da esas darbenin indirileceği merkezi hedefleri teşkil eder ve bu güçlere karşı mücadele o aşamadaki merkezi görevimizi oluşturur.

Buna karşılık, bugün devrimci hareket içerisinde Halkın Yolu tarafından bu anlayışa ters bir biçimde geliştirilmiş olan bir başka baş çelişme (ve buna bağlı olarak, baş düşman, merkezi görev vs.) anlayışı daha vardır. Bunlara göre, demokratik devrim sürecinde **iki değil,* tek bir temel çelişme vardır**. Bu yüzden baş çelişme, bu iki temel çelişmeden daha fazla şiddetlenerek ön plana çıkmış olanı değil, devrimin iç ve dış düşmanlarından hangileri daha tehlikeli ise onlarla halk arasındaki çelişmedir(!). Bu yüzden bugünkü aşamada demokratik devrimin ya da milli devrimin görevlerinden herhangi birinin öncelik taşıması söz konusu olmadığı gibi (bunu söylerseniz menşevik olursunuz) (!), merkezi görevin milli bağımsızlık ya da halk demokrasisini kurmak olması da söz konusu değildir. **Bütün bunlara bağlı olarak da devrimin bugün içinde bulunduğumuz aşamasında baş düşmanlar iki süper devlet ve yerli işbirlikçileridir**. Bu, baş düşmanlar «üretici güçlerle yarı - sömürge, yarı - feodal yapı arasındaki temel çelişme»nin (H.Y.), «varılan gelişim aşamasındaki biçimlenmesinin ifadesidir» (H.B.)

Halkın Yolu'nun baş çelişme anlayışının, başkalarını menşevizmle suçlarken, nasıl kendisinin «aşamalı

(*) Bu iki temel çelişmenin tek bir çelişme biçiminde de ifade edilebilir olması, yeni - demokratik devrimin iki farklı üretim ilişkisini tasfiye edecek olmasından ileri gelen bu gerçeği ortadan kaldırmaz.

devrim» anlayışını savunduğunun ve sözde buna karşı çıkarken nasıl kamufle edilmiş bir biçimde merkezi görevi «milli bağımsızlık» olarak tesbit ettiğini başka bir yazıda geniş olarak ele alacağımız için, burada daha fazla üzerinde durmayacağız. Ama, Halkın Birliği, işte böyle birbirinden farklı iki baş çelişme (ve bunun sonucu olan baş düşman vs.) anlayışını tek bir pasajda bu kadar rahatlıkla kaynaştırabilmek başarısını gösterebilmektedir!

O, bir satır önce, Marksizmden ödünç aldığı bir anlayışla* «baş düşman, baş çelişki tarafından belirlenen ve bu temelde yükselen stratejik hedeflerdir (abç). » derken bir satır sonra sanki bunlar hiç birbiriyle çelişmiyormuşcasına, «devrim sürecini ifade eden temel çelişkilerin karşı devrim yönünün varılan gelişim aşamasında biçimlenmesinin ifadesidir» diyebilmektedir. Hem de yanlış da olsa kendi içinde tutarlı bir baş çelişme, baş düşman vs. anlayışı geliştiren Halkın Yolu'nu Marksizmden ödünç aldığı anlayışla eleştirir ve demokratik devrimin görevlerinin ön planda olduğunu söylerken...

Halkın Birliği, bu konudaki eklektizmini ve kafa karışıklığını öyle ileri bir noktaya vardırmıştır ki, biraz önce yaptığımız alıntıda; «bugünkü şartlarda ülkemizde devrimin önündeki en büyük engeller faşizm, sosyal - faşizm ve iki süper devlettir. **Bu güçler bu andaki merkezi hedeflerdir (abç) yani baş düşmanlardır»** dedikten sonra, sanki merkezi hedeflerle merkezi görev arasında sıkı bir bağ yokmuş ve bunlardan biri belli bir anda esas darbenin indirileceği hedefi diğeri ise o darbeyi

(*) Gerçekten de bu anlayış Halkın Birliği'nin tahlillerinde öylesine iğreti bir biçimde durmaktadır ki, buna ödünç almaktan başka bir ad verilemez.

indirme görevini belirtmiyormuşcasına, «biz faşizme ve sosyal - faşizme karşı mücadeleyi merkezi görev olarak tesbit ederken...» diye söze devam etmekte ve lafını, Halkın Kurtuluşu'nun 'yerli gericilikle halkımız arasındaki çelişki baş çelişkidir' tespiti bir şey ifade etmeyen muğlak bir tespittir» diye bağlamaktadır.

Halkın Birliği'nin baş çelişki tespiti, lafta ne söylerse söylesin, muhtevası itibariyle tıpkı Aydınlık ve Halkın Yolu gibi merkezi görevin «milli bağımsızlık» olduğu noktasından hareket etmektedir.

Bu durum, Halkın Birliği'nin şu sözlerinde de çok açık bir biçimde yansıyor:

«Komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfı ile çeşitli milliyetlerden halk yığınları arasındaki çelişki, bu sınıfların iki süper devlete bağlı en gerici, en şoven, en işbirlikçi kesimleriyle; faşizm ve sosyal - faşizm ile çeşitli milliyetlerden halk yığınları arasındaki çelişki biçimine bürünerek özellikle keskinleşmiş ve ön plana geçmiştir.»
(H.B. S. 2)

Devrimci proleteryanın komprador burjuvazi ve toprak ağalarına karşı birer sınıf olarak değil de, belirli emperyalistlere bağlı grup ve tabakalar olarak ve bu ölçüde mücadele etmeleri; buna bağlı olarak da komprador burjuvazi ile halk yığınları arasındaki çelişkinin belirli bir (ya da bir kaç) emperyaliste bağımlı komprador - feodal kesimlerle halk arasındaki çelişki biçimine bürünmesi ve bu kesimlerin dışında kalan büyük burjuvazi ve toprak ağaları ile geçici olarak ittifak kurma, ya da bunları tarafsızlaştırma imkanlarının doğması (ki bu da mutlaklaştırılarak ele alınamaz) hangi şartlarda mümkün olur?

Mao Zedung bu soruya şöyle cevap veriyor:

... «Komprador büyük burjuvazinin farklı kesimleri, farklı emperyalist devletlere bağılıdır. Böylece, emperyalist devletler arasındaki çelişmeler iyice keskinleştiğinde ve devrim esas olarak tek bir emperyalist devleti hedef aldığında (abc) başka emperyalist gruplara hizmet eden komprador sınıfının bazı kesimlerinin, belli ölçülerde ve belli bir dönem için, o günkü anti - emperyalist cepheye katılması mümkün olur. Fakat, efendileri Çin devrimine karşı cephe aldıkları anda, onlar da aynı şekilde davranacaklardır. (S. E., C. II, s. 319)

Arnavutluk devrimcileri de milli kurtuluş savaşı sırasında yerli gericiliğe karşı izledikleri politikayı şöyle ifade ediyorlar:

«... Devrimden ölümcül bir korkuya kapılan şu veya bu ülkenin büyük toprak sahipleri ve gerici burjuvazisi, her türlü yolla büyük emperyalist devletlerden birinden veya ötekinden destek almaya çalışmakta, bu desteği de çok pahalıya milli bağımsızlık ve egemenliklerinin bir kısmını veya tümünü vererek ödemektedirler. Bu sebepten dolayı, sadece dış düşmana veya sadece iç düşmana karşı yöneltilen bir kurtuluş mücadelesi ve devrimin gerçekleşmesi çok zordur. Mücadele zorunlu olarak bu iki düşmana karşı yürütülmelidir, dolayısıyla iki yön taşıyacaktır.»

«Bununla birlikte bu kaynaşma ne derece derin olursa olsun, mücadelenin genel olarak milli kurtuluşçu niteliğini değiştirmemiştir. Mücadelenin başından sonuna kadar baş düşmanlar istilaçlar olarak kalmıştır. İç düşmanlar belirli grup ve unsurlara indirgenmemelerine ve büyük toprak sahipleri, gerici burjuvazi, bayraktarlar, zengin köylü gibi gerçek toplumsal sınıf ve tabakalardan oluşmalarına rağmen, onlarla sömürücü sınıf ve tabakalar olarak değil, hain ve istilaçların aletleri olarak mü-

cadele edilmiştir.» (abç.) (N. Plasari, Albania Today, 1975, Mart - Nisan)

İşte, Halkın Birliği bugün meseleye, tıpkı, belirli bir ya da bir kaç emperyalist devletle (H.B.'de iki süper devlet) ulus arasındaki çelişme ön plana geçmiş ve devrimin sivri ucu bu emperyalistlere yönelmiş gibi yaklaşmakta, bunun sonucu olarak da, komprador burjuvazi ve toprak ağalarına karşı sınıf olarak bunların tümünü yok etmeyi hedef alan bir mücadele değil; yalnızca bu sınıfların iki süper devlete en bağımlı kesimlerini hedef alan, diğerleri ile ise ittifak yapmayı öngören (bu mesele üzerinde ileride tekrar geniş olarak duracağız) bir mücadele önermektedir. Bu muhtevadaki bir mücadele esas olarak toprak devrimini ve sosyal kurtuluşu hedef alan bir mücadele değil, belli emperyalistlere karşı verilen bir ulusal kurtuluş mücadelesi olabilir ancak. Elbette, gerçek bir ulusal kurtuluş mücadelesi verilmesinin objektif koşullarının mevcut olduğu, yani emperyalizmin ve ulus arasındaki çelişmenin keskinleşerek ön plana çıktığı ve devrimin esas olarak belirli bir emperyalist devlete (ya da devletlere) yöneldiği koşullarda böyle bir mücadele, toprak devrimini ve sosyal kurtuluşu gerçekleştirmenin biricik gerçek yolu ve bu yolda atılmış bir adımdır; ama, mevcut durumun buna tekabül etmediği ve Halkın Birliği'nin de söylediği gibi, demokratik devrimin görevlerinin öncelik taşıdığı koşullarda böyle bir yaklaşım yalnızca sınıf işbirliğine giden yolu açar ve o yolda atılmış bir adım olabilir. Çünkü böyle bir tespit, belli bir anda mücadele ve yok edilmesi gereken düşmanların bir bölümünü iradi olarak bu konumdan çıkarmayı ve onlarla ittifak yapmayı gündeme getirir.

Burada, Halkın Birliği, «ama biz bu çelişmenin ön plana geçtiğini söylüyoruz» diyecektir. Bu ilk ola-

rak, Halkın Birliği'nin çelişmeler meselesini ne kadar az anladığını ve bu meselede nasıl bir eklektizm içinde olduğunu gösterir. İkinci olarak ise bir an gerçekten bunun böyle olduğunu düşünsek bile; faşistlere ve sosyal - faşistlere karşı yönelen mücadele yine de muhtevası itibariyle, iki süper devlete karşı (!) yürütölen milli bağımsızlıkçı bir mücadele olarak kalır. Örneğın, Çin'deki 1924 - 27 Kuzey Seferi, esas olarak savaş ağalarına karşı yürütölen bir iç savaş niteliği taşıdığı halde, bu savaş yalnızca emperyalizmin ajanları durumunda bulunan savaş ağalarına karşı burjuvazi ile birlikte yürütödüğü, yönetildiği ve bir toprak devrimi savaşı niteliği taşımadığı için, Stalin tarafından «darbelerini esas olarak yabancı emperyalizme karşı» yönelten, «genel birleşik ulusal cephe devrimi» (ab) olarak nitelendirilmiştir. Kaldı ki emperyalist işgalin olmadığı bir ölkede, milli bağımsızlık görevini, merkezi görev olarak saptayan herkes, bu sınıf işbirlikçisi tezi yenilir, yutulur hale getirebilmek ve devrim isteyen kitlelerin gözünü boyayabilmek için, mücadelenin o anda esas olarak yerli hainlere karşı yöneleceğini de söylemek zorundadır. Nitekim Aydınlık oportünistleri de bunu söylemekten geri durmuyor ve dergilerinde şunları yazıyorlar:

«Bugün iki süper devlete karşı mücadeleyi, onların işbirlikçilerini hedef alarak yürüttüğümüz de bir gerçektir. Fakat dikkat edilirse, bu mücadelede dahi, iki süper devleti tecrit eden, iki süper devletle Türkiye hakim sınıfları arasındaki çelişmeleri derinleştirmeye çalışan bir siyaset izliyoruz.»

Aydınlık oportünistlerinin burada söylediklerinin, Halkın Birliği'nin söylediklerinden hiç bir farkı yoktur; ikisi de, iki süper devlete ve «5. kol» olarak da nitelendirilebilecek, onlara en bağımlı hakim sınıf kesimlerine

karşı yönelen bir mücadele yürütmeyi amaçlıyorlar ve işgalin olmadığı koşullarda, bu mücadele esas olarak «5. kol» lara yöneliyor. Aydınlik oportünizminin yaptığı bunun adını açıkça koymak, Halkın Birliği'nin yaptığı ise adını koymamak için çırpınmaktır.

II — FAŞİZM ÜZERİNE

Halkın Birliği «bugün ülkemizdeki baş çelişki, faşizm ve sosyal - faşizmle çeşitli milliyetlerden halk yığınları arasındaki çelişmedir» diyor.

Bu tespit, ilk bakışta, doğru ve hareketimizin de zaman zaman kullandığı bir formülasyonla uygunluk halindedir, ama yalnızca görünüşte. Aslında bugün Halkın Birliği'nin baş çelişme anlayışıyla, hareketimizin baş çelişme anlayışı arasında, merkezi görevi «milli bağımsızlık» olarak tespit eden bir anlayışla, «halk demokrasisi» olarak tespit eden bir anlayış arasında ne kadar fark varsa, o kadar fark vardır. Ve bu fark, Halkın Birliği'nin faşizm teorisini biraz inceler incelemeyi bütün açıklığıyla ortaya dökülmektedir.

Halkın Birliği'nin faşizm anlayışı, şu tahlillerde açık bir biçimde ortaya konmuştur:

«Emperyalist ülkelerle ilgili olarak faşizmin bilinen tanımı 'mali sermayenin en gerici, en şoven, en emperyalist kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğüdür.' şeklindedir... Ülkemizde faşizm ve sosyal faşizm; komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının en gerici, en şoven, en işbirlikçi kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğüdür» (H.B. S. 2)

Halkın Birliği'nin bu faşizm anlayışı, Aydınlik oportünizminin faşizm anlayışının ta kendisidir. Biz, revizyonizmin etkilerinden arınmadığımız ve böyle bir faşizm anlayışına sahip olduğumuz geçmişte, bu konuda savun-

duğumuz hatalı görüşlerin özeleştirisini yaparken ve daha sonra da Aydınlık oportünizminin faşizm anlayışını eleştirirken bu mesele üzerinde geniş olarak durduk. Aydınlık oportünizminin faşizm teorisini eleştirirken söylediklerimizin hepsi Halkın Birliği için de geçerlidir. Bu yüzden sözü edilen anlayışın yanlışlığına yalnızca bir kaç kelime ile değinip geçerken, daha çok bu anlayışın Aydınlık oportünizmi (ve bütün diğer kaşarlanmış oportünist - revizyonist akımlar) tarafından hangi amaçla tezgahlandığı, savunulduğu, ve neye hizmet ettiği üzerinde duracağız.

Bu revizyonist faşizm anlayışının üzerinde inşa edilmeye çalışıldığı pasajın aslı şöyledir:

«Yoldaşlar, Komünist Enternasyonalin Yürütme Komitesinin 13. Oturumunda doğru olarak tanımlandığı gibi, iktidardaki (abc) faşizm, finans - kapitalin en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğüdür.

«Faşizmin en gerici çeşidi Alman tipi faşizmdir... Alman faşizmi uluslararası karşı - devrimin hücum kıtası, emperyalist savaşın baş tahrikçisi ve bütün dünya emekçilerinin büyük anayurdu Sovyetler Birliği'ne karşı haçlı seferinin başlatıcısı rolünü oynamaktadır.» (Dimitrov, Faşizme ve Savaşa Karşı Birleşik Cephe, s. 64)

Pasajın tamamından açıkça anlaşılacağı gibi, burada genel olarak faşizmden değil, 2. Dünya Savaşı öncesi, iktidardaki faşizmden ve bir ülke içindeki finans - kapitalin şu ya da bu kesiminden değil, uluslararası planda finans - kapitalin en gerici, en şoven en emperyalist kesimlerinden bahsedilmektedir.

Şurası açıktır ki, burjuva demokratik devrimini tamamlamış, burjuva demokrasisine sahip ülkelerde (her ne kadar bu burjuva demokrasisi, emperyalizm döne-

minde mali aristokrasinin egemenlik aracı haline gelmişse de) kapitalizmin ekonomik ve siyasi krizinin derinleşmesi ve halk yığınlarının mücadelesinin yükselmesi ile birlikte, başlangıçta, özellikle bu buhrandan en fazla etkilenen tekелci burjuva kesimleri faşizme sarılır ve siyasi bir akım olarak faşizmi finanse eder. Buna karşılık, tekелci burjuvazinin, buhranın etkilerine bu ölçüde maruz kalmayan bazı kesimleri «burjuva demokrasisi» nin muhafazasından, ve halk yığınlarının yükselen mücadelesini bastırmak için ona bir takım tavizler verilmesinden yana çıkabilir. Böyle bir durumda, henüz bir devlet biçimi haline dönüşmemiş, sadece siyasi bir akım olarak varolan faşizm, esas olarak, tekелci burjuvazinin halk yığınlarının mücadelesini bastırmanın ve buhranın yükünü emekçi kitlelerin omuzlarına yüklemenin yolunu faşist diktatörlüğün sopasının kullanılmasında gören, en gerici, en şoven vs. kesimlerinin siyasi akımıdır. Buhranın şiddetlenmesiyle birlikte faşizm ve faşizmden yana olan tekелci burjuva kesimi diğerlerine göre, adım adım her bakımdan güçlenir. Dimitrov, bu kesimi, «burjuvazinin önder grubu» olarak adlandırıyor. Bu kesimin, faşist bir diktatörlük kurmayı başardığı ülkelerde de, doğal olarak, faşist diktatörlük, «burjuva demokrasisi» nin hüküm sürdüğü diğer emperyalist ülkelere göre, «finans - kapitalin en gerici, en şoven, ve en emperyalist» unsurlarının diktatörlüğüdür. Ama, nasıl, bir ülkede, faşist diktatörlük kurulmadan önce mevcut «burjuva demokrasisi» diktatörlüğü, ister faşizmden, isterse mevcut rejimden yana olsun, bütün olarak bir sınıfın hakimiyetinin sistemi ve tekелci burjuvazinin tüm kesimlerinin halk üzerindeki diktatörlüğü ise; faşist diktatörlük de kurulduktan sonra, yalnızca onun kurulması için gayret gösteren «önder» grubun değil, tekелci burjuvazinin tümünün, finans - kapitalin

halk yığınları üzerindeki diktatörlüğüdür. Hükümet tek başına ele alındığında bu «önder» grubun hükümeti olabilir, ama devlet yine eskisi gibi bu sınıfın devletidir ve devlet mekanizmasının bir parçası olarak hükümet, devletin çıkarlarını gözetmekle yükümlü olduğu tüm kesimlerin menfaatlerini, göz önünde bulundurmamak zorundadır. Faşist diktatörlük, bir kere kurulduktan sonra, isterse eskiden «burjuva demokrasisi» nin muhafazasından yana olmuş olsun, tekelci burjuvazinin her kesimi, egemenliğinin son aşamasına tekabül eden bu devlete sahip çıkmak ve onlarla birlikte kendisini de yerle bir etmeyi amaçlayan halk demokrasisi karşısında bu cihaza bütün varlığıyla sarılmak zorundadır. İşte, bunun içindir ki, Dimitrov, «faşizm, finans - kapitalin iktidarının ta kendisidir (abç)» diyor ve şunları söylüyordu:

« ... Faşizm, burjuvazi içinde ortaya çıkan çatışmaları şiddetlendirir ve bu çatışmaları zaman zaman kanlı çarpışmalara kadar vardırır ve bu da halkın gözünde faşist devlet iktidarının sağlamlığı fikrini yıkar. Geçen yılın 30 Haziran'ında Almanya'daki olayda olduğu gibi (Hitler'in Roehm kliğini tasfiyesi -H.K.) kendi taraftarlarını katleden bir hükümet, faşist burjuvazinin diğer bir kesiminin silahlı mücadelesi ile karşı karşıya bulunan (Avusturya'daki Nasyonal Sosyalist darbe ve Polonya'da, Bulgaristan'da, Finlandiya'da ve diğer ülkelerde tek tek faşist grupların faşist hükümete şiddetle karşı çıkmaları) faşist bir devlet iktidarı, geniş küçük burjuva kitlelerinin gözünde otoritesini uzun zaman sürdüremez.»

«İşçi sınıfı, burjuva kamp içindeki çelişmelerden ve çatışmalardan yararlanmasını bilmeli, fakat faşizmin kendi kendini yok edeceği hayaline kapılmamalıdır. Faşizm, kendiliğinden (yani kendi iç çatışmalarıyla —H.K.) yıkılmayacaktır. Ancak işçi sınıfının devrimci faaliyeti

sayesinde, burjuva k ampında kaçınılmaz olarak ortaya çıkan çatışmalardan faşist diktat rl g  zayıflatmak ve yıkmak için faydalanmak mümkün olacaktır.» (Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe. S. 79)

«Komünist Enternasyonal programında yapılan faşizm tanımı da söylediklerimizi doğrulamaktadır. Bu programda faşizm şöyle tanımlanıyor:

«Burjuvazi iktidarını daha dayanıklı, sağlam ve istikrarlı kılmak için giderek parlementer sistemi terketmekte parti ilişkilerinden ve bileşimlerinden bağımsız olan faşist yönetim yöntemlerini yeğ tutmaktadır. Faşizm... burjuva diktat rl g n n doğrudan uygulanması için bir yöntemdir... Burjuvazinin durumu özellikle kötüye gittiği zaman faşizm, kapitalizme karşı çıkan sözler sarfeder fakat iktidarını sağlamlaştırdığından emin olduktan sonra, büyük sermayenin terörcü diktat rl g  olduğunu giderek daha açık bir şekilde gözler önüne serer...» (ab) (Kom. Ent. Prog. s. 35, Aydınlık yay.)

Halkın Birliği, Aydınlık oportünizminin de içinde bulunduğu revizyonist kampın, revizyonist fikirlerinin etkisiyle, faşist diktat rl g , bir devlet değil, bir hükümet biçimine indirgedikten sonra, bu anlayışı, işin içine bir takım başka ögeler de katarak, yarı - sömürge ülkelere ve ülkemize uyguluyor. Buna göre; « lkemizde faşizm ve sosyal - faşizm, komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının en gerici, en şoven ve en işbirlikçi kesimlerinin açık terörcü diktat rl g d r... Ülkemiz gibi yarı - sömürgelerde, faşistler, (sosyal - faşistler de dahil) genellikle (ab) dünyadaki en saldırgan, en tehlikeli ve en azgın emperyalist devletlerin işbirlikçileridir.» (agy)

Halkın Birliği'nin ülkemizde de, faşist diktat rl g , hakim sınıfların sınıf egemenliği sistemi olmaktan

çıkartıp, hükümet değişikliğine ilişkin bir sorun haline getirdikten sonra, tıpkı Aydınlik oportünizminin yaptığı gibi, onu bu kez de devrim ve karşı - devrim arasındaki ilişkiden kaynaklanan **içteki** köklerinden kopararak; esas olarak dış gelişmelerin sonucu ortaya çıkan bir şeymiş gibi ele alıyor. Halkın Birliği'nin Aydınlik'tan farkı; Aydınlik, bizim gibi ülkelerdeki faşist diktatörlüğü, **dünyadaki faşist kampın** işbirlikçilerinin haki-miyet sistemi olarak görürken, Halkın Birliği'nin bu iddiayı «genellikle» diyerek yumuşatması ve «faşist kamp» yerine de «dünyadaki en saldırgan, en tehlikeli ve en azgın emperyalist devletlerin işbirlikçileri» ibaresini koymasındır. Halkın Birliği, bu kadarlık bir değişikliği yapmak zorunda kalmıştır, çünkü, Aydınlik'ın iddiası olduğu gibi benimsenirse, bugün ABD'nin başını çektiği bloktaki emperyalist devletler, faşist diktatörlükle yönetilmediği için, bu bloka bağlı yarı - sömürgelerdeki faşist rejimler (örneğin bir İran, Şili vs.) «gerici» ama «anti - faşist» olarak nitelendirilmek zıvalığına düşülecektir. Buna karşı Halkın Birliği'nin yaptığı değişiklik, hiç de işin özünü değiştirmemektedir.

Bu yaklaşıma bağlı olarak Halkın Birliği, kendi kendine «faşist diktatörlüğün var olup olmadığının temel ölçütü nedir?» sorusunu sormakta ve bu soruya şöyle cevap vermektedir:

« ... Bunun temel ölçütü, faşistlerin devlet iktidarına hakim olup olmadıklarıdır. Ülkemiz için söyleyecek olursak, eğer komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının en gerici, en şoven en işbirlikçi kesimleri devlet iktidarına hakimseler (abç) faşist bir diktatörlük olduğu sonucuna varmak gerekir.» (H.B. S. 2)

Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının «en gerici, en şoven en işbirlikçi» kesimleri, yani bir kanadı «devlet iktidarı»na (ki böyle bir yaklaşımla bu 'devlet

iktidarı' hükümetten başka birşey olamaz) hakimseler, faşist diktatörlük vardır. Bugün ülkemizde faşist diktatörlük, durum böyle olduğu için mevcuttur! Yarın, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının «anti - faşist», «liberal», «reformcu» (!) kanadı, yani CHP'ye hakim olan kanadı (!) seçimleri kazanırda «devlet iktidarı»nı ele geçirirse, o zaman faşist diktatörlük ortadan kalkmış olacaktır!!**Halkın Birliği** (aynı zamanda **Aydınlık ve Halkın Yolu**) bu tezleriyle, faşizmin, burjuva kampının (bizde komprador burjuvazi ve toprak ağaları kampı) iç çatışmalarıyla, kendiliğinden yıkılmayacağını ısrarla vurgulayan Dimitrov'un kemiklerini sızlatırken, özü itibarıyla faşist diktatörlüğü bir devlet değil de hükümet biçimi olarak ele almak hatasından kaynaklanan «faşizmin tırmanış» teorisini hala savunmaktadır.

Yine söz konusu yaklaşımın bir sonucu olarak, Halkın Birliği, şunları söylüyor:

Faşist siyasi partilerin, faşist askeri kliklerle ittifakına dayanan faşist diktatörlük...» (H.B. S.2)

Bu sözleri söylemek, faşist diktatörlüğün ne olduğu meselesini zerrece kavramamaktır.

Bir devlet biçimi olarak faşist diktatörlük; ekonomik olarak mali sermaye düzenine (bizde komprador - feodal düzen), sınıfsal - siyasi olarak tekelci burjuvaziye (bizde komprador tekelci burjuvazi ve toprak ağaları) ve bir devlet biçimi olması dolayısıyla da bürokrasiye ve militarizme dayanır. Eğer böyle olmasaydı da, bütün oportünistler ve revizyonistlerin kanıtlamaya çalıştıkları gibi, faşist diktatörlük «faşist siyasi partilerle faşist askeri kliklerin ittifakına» dayansaydı, AP, MHP, CGP gibi faşist partilerle birtakım askeri faşist kliklerin ittifakına dayanan 12 Mart yarı - askeri rejimi 14 Ekim seçimleriyle son bulduğunda, faşist dikta-

törlüğün de ortadan kalkması gerekmez miydi? Bütün revizyonistlerin iddia ettikleri ve kanıtlamaya çalıştıkları şey, tam da bu değil mi? Yine aynı anlayışla hareket edilseydi, son seçimlerde «faşist MC iktidarını yıkmak» için bütün revizyonistler ve Aydınlık oportünistleriyle omuz omuza CHP'yi desteklemek gerekmez miydi?

Yine de Halkın Birliği'nin kurduğu teorik yapıda mevcut sağ tahlilleri hayata geçirmede isteksiz davranması, kendi hesabına olumlu bir şeydir. Ama unutmamak gerekir ki, bu yanlış anlayışlar açık bir biçimde mahkum edilerek reddedilmezse, eninde sonunda onları hayata geçirmek isteyenler çıkacaktır.

Bu arada aynı konuyla ilgili olarak Halkın Birliği'nin, Halkın Kurtuluşu'na yönelttiği bir eleştirinin üzerine durmakta da yarar var. Halkın Birliği şöyle diyor:

«... Halkın Kurtuluşu eskiden savunduğu 'faşizm tirmanıyor' sağ tesbitini terketti. Ama bunu gerçekleştirirken başka hatalara düşmekten kurtulamadı. Bu defa da hakim sınıfların tüm kesimlerinin ayırım gözetmeden faşist olduğu 'sol' tespitini getirdi. 'Sürekli faşizm' teorisine maddi bir temel hazırlayan böyle bir tesbiti önceleri Halkın Birliği'de savunmuştu. Halkın Birliği 'sürekli faşizm' teorisini savunmadığı halde, bu tesbitin ona yolaçtığını hayat içinde gördü. Ve faşizmin ve sosyal - faşizmin, komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının en gerici, en şoven, en işbirlikçi kesimlerinin terörcü diktatörlüğü olduğu doğru tesbitini benimseyerek eski 'sol' subjektivist tahlillerini terketti. Halkın Kurtuluşu faşizm tahlillerini yeniden gözden geçirmeli, söz konusu 'sol' tesbitleri terk etmede cesaretle olmalıdır.» (H.B. S. 4)

Bu suçlamanın nereden kaynaklandığı ve neyi amaçladığı üzerinde biraz durulursa, Halkın Birliği'nin faşizm teorisinin ve bütün diğer revizyonist ve oportü-

nist faşizm teorilerinin ipliğini pazara çıkarmak kolayca mümkündür. Bu arada revizyonizmin ve oportünizmin adam korkutmak için yarattığı içi boş, «sürekli faşizm» korkuluğunun ne olup olmadığının sergilenmesi görevi de böylece yerine getirilebilir.

Türkiye'de faşizm tartışmalarının yoğunlaşması 12 Mart'ın hemen öncelerine rastlar. Bu tarihe kadar, Türkiye'de faşist diktatörlük, sosyalizm ve komünizm adına ahkam kesen ne kadar revizyonist ve oportünist varsa (Şefik Hüsnü, H. Kıvılcımlı, M. Belli, B. Boran, D. Perinçek vs.) tümü tarafından bir hükümet biçimi olarak ele alınmış ve bu anlayış «devrimci saflarda» kesin bir egemenlik kurmuş bulunmaktadır. Bu anlayışa göre faşist diktatörlük Türkiye'de, R. Saydam hükümetinin yıkılması ve yerine «Almancı» Saraçoğlu Hükümetinin kurulmasıyla kurulmuş, faşist kampın yenilgiye uğraması sonucu, ülkede ortaya çıkan «demokratikleşme» süreciyle de yıkılmıştır. DP iktidarının son zamanlarında, faşist diktatörlük yeniden kurulmuş, ve 27 Mayıs hükümet darbesiyle bir daha yıkılmıştır. 12 Mart'a gelirken de faşizm hızla tırmanmakta ve faşist bir diktatörlük tehlikesi yeniden ufukta görünmektedir!

Buna bağlı olarak da, Ş. Hüsnü'den bu yana her dönemde devrimci proletarya adına (!) izlenen anti - faşist mücadelenin yöntemi «faşizme karşı geniş cephe» kılıfı ardında, işbaşına gelen faşist hükümete karşı büyük burjuvazi ve toprak ağalarının «anti - faşist» payesi verilen hükümet alternatifini desteklemek ve iktidar büyük burjuva ve toprak ağası kliklerin arasında el değiştirdikçe, zafer çığlıkları atarak rahat bir nefes alma ve bu arada halk yığınlarını da birtakım «devrimci» laflarla aldatarak pasifize etmektir. Bu dönemde, piyasada boy gösteren «proleter devrimci» Aydınlık hareketi de bu koronun seçkin bir sesi durumundadır. Bu oportünist

akım da, bütün diğer revizyonistlerle birlikte 1960'da «milli burjuva devrimi» ile (!) yıkılmış bulunan faşizmin diriltilmesine (!) karşı «tekelci burjuvazinin en gerici, en şoven, en emperyalist» (aynen böyle) (abç) kesimini tecrit etmeyi amaçlayan, anti - emperyalist ve anti - feodal mücadeleden ayrı ama daha sonra, devrimin bir diğer aşamasında gerçekleştirilecek (!) toprak devrimini kolaylaştıracak olan «anti - faşist» mücadele çağrıları yapmakta ve anti - faşist cephenin vurucu gücünü oluşturan (!) «reformist» cuntaya, anti - faşist mücadeleye katılması için her gün davetiye çıkarmaktadır. Aydınlik oportünistlerinin, o dönemde, mücadele ortaklarını ürkütmemek için en fazla tekrarladıkları laflardan biri de «anti - faşist mücadelenin amacı, devrimci iktidarı kurmak değildir» lafıdır. Gerçekten de 12 Mart yaklaşırken bu oportünistlerin yürüttükleri anti - faşist (!) mücadelenin tek amacı faşizme karşı bir garanti teşkil edecek olan «ilerici, reformist cunta»nın işbaşına gelmesine yardımcı olmaktır.

O dönemde «proleter devrimci MDD hareketinin bir diğer kolunu oluşturan M. Belli'nin saflarında da durum aynıdır. Ancak M. Belli, cuntacılık yolunda çok daha fütursuz ve mücadele ortaklarını ürkütmemek hesaplarında Aydınlik oportünistlerinden çok daha temkinli ve tecrübelidir. Boran, Aybar vs. gibi revizyonistlere gelince onların tek kaygısı faşist tehlikeye karşı burjuva demokrasisini (!) ve onun aracı olan parlamentoyu korumaktır.

12 Mart'a gelirken ve bu dönemin başlarında, burjuva reformist PDA ve ASD saflarından, revizyonizmden ve Troçkizmden olduğu gibi Marksizm—Leninizm'den de etkilenmiş bulunan gruplar koptu ve bu gruplar gerek içinden çıktıkları hareketlerin, gerekse onların mirasını sürdürdüğü (Ş. Hüsnü'den bu yana) elli

yıllık sağ oportünizmin reformist tezlerine burjuva kuyrukçusu siyasetlerine hücum ettiler. Bu grupların üzerinde birleştikleri noktalardan biri de **faşizmi bir hükümet biçimi olarak ele alan anlayışa karşı çıkmaları ve faşizme karşı reformist mücadele yöntemlerinin yerine, devrimci mücadele yöntemlerini koymalarıydı.** Bu karşı çıkışların tümü kendi içinde birçok tutarsızlık ve eklektizmi taşımasına ve henüz hiç biri tutarlı Marksist - Leninist bir faşizm tahlili oluşturamamış olmasına rağmen, sırf bu özelliklerinden ötürü, bunların karşısında Aydınlık'tan, T'K'P'ye kadar uzanan bir revizyonist - reformist cephe kuruldu ve ağız birliğiyle bu akımlar, «sürekli faşizm» teorisini savunmakla suçlandılar. **«Sürekli faşizm» neydi, böyle bir teori var mıydı, varsa kim ortaya atmıştı?** Bu konuda rivayet muhtelifti ve kimsenin bu meseleye girip de bir şey söylediği yoktu. Ama ne kadar kaşarlanmış revizyonist, oportünist vs. varsa, anti-faşist mücadelenin gereğini reddeden (!) bu akımlara «sürekli faşizm»i savunmak suçlamasını yöneltmekte birleşiyorlardı. Aradan bu kadar zaman geçti, bu büyük «Marksist - Leninist'ler» den hiç biri, bunca devrimciyi etkileyen bu «teori»yi hala eleştirmiş değil; ama kimsenin neyin nesi olduğunu bilmediği «sürekli faşizm» korkuluğu hala ortalarda sallanıp duruyor ve bu korkuluğu sallayanlar arasında orada olmaması gereken bazıları da var.

Bu, «teori»nin nasıl bir şey olduğunu anlayabilmek için gerek bu «teori»yi savunmakla suçlananların, gerekse onları suçlayanların neler söylemiş olduklarına bakmakta yarar var.

Birinci örnek olarak, Aydınlık oportünistleri ve İ. Kaypakkaya arasındaki bu konudaki mücadeleyi ele alalım:

Aydınlik oportünistlerinin görüşlerinden kısaca söz

ettik. İ. Kaypakkaya'nın bu oportünistlere karşı savun-
dukları ise kısaca şu iki maddede toparlanabilir: Birin-
cisi; Türkiye'de anti - emperyalist ve anti - feodal cep-
henin sınıf muhtevasıyla, anti - faşist cephenin sınıf
muhtevası ayrı ayrı değil, aynıdır. Dolayısıyla anti - fa-
şist mücadele emperyalizme ve feodalizme karşı mü-
cadeleden ayrılmaz ve **bu mücadelenin amacı devrimci
iktidarı (işçi - köylü iktidarını) kurmaktır.** İkincisi; fa-
şizm, emperyalist ülkelerdekiyle özdeşleştirilen tekelci
burjuvazinin «en gerici, en şoven, en emperyalist» kes-
minin diktatörlüğü, yani bir hükümet biçimine tekabül
eden bir şey değil, **komprador büyük burjuvazi ve top-
rak ağalarının sınıf diktatörlüğüdür.**

İşte Aydınlik, İ. Kaypakkaya'nın faşizm konusun-
daki görüşlerinin esas olarak bu iki yönüne saldırdı ve
İ. Kaypakkaya, Aydınlik oportünistleri gibi, «anti - fa-
şist mücadele, büyük burjuvazi ve toprak ağalarının
'en gerici vs.' olmayan, anti - faşist kesimi tarafından
da yürütülebilir ve faşist diktatörlük bu kesimin önder-
liğinde reformlar yoluyla yıkılarak bu kesimin 'gerici'
ama 'anti - faşist' (ya da faşist olmayan) diktatörlüğü
kurulabilir» demediği ve anti - faşist mücadelenin yeri-
ne oturtularak devrimci bir biçimde yürütülmesini sa-
vunduğu için sürekli faşizmi savunmakla suçlandı. İ.
Kaypakkaya'nın faşizm konusundaki görüşleri bir
dizi yanlış ve muğlaklığı da içeriyordu; örneğin faşizm-
le burjuva demokrasisi arasında yer alan bir anti - mark-
sist «yarı - faşist idare» kavramı geliştiriliyor, bir yerde
büyük burjuvazi ve toprak ağalarının iç çatışmalarıyla
faşist diktatörlüğün yıkılamıyacağı doğru olarak söyle-
nirken, diğer taraftan, bunun mümkün olabileceği an-
lamına gelecek şeyler savunuluyor, bizimki gibi ülke-
lerde toprak ağalarının mevcudiyetinin burjuva demok-
rasisine feodal bir karakter verdiği iddia ediliyordu vs.

Ama Aydınlık için bu yanıyla yalnızca demogaji yapmak için ilgilenebilirdi ve öyle oldu. Kaldı ki, İ. Kaypakka-ya kelimenin taşıdığı anlamda bir 'sürekli faşizm'i de savunmuyor ve revizyonizmin etkisi altında kalarak eklektik bir biçimde faşist diktatörlüğün 1946 ve 1960 da iki defa yıkıldığını, 1960'dan sonra, önce AP hükümetleri döneminde «yarı - faşist» bir rejimin, daha sonra 12 Mart'ta da faşist diktatörlüğün kurulduğunu söylüyor- du. (Bkz: Genel Eleştiri) Ama Aydınlık için önemli olan kesinlikle bunlar değildi. O, tam da kendinden beklendi- ği gibi, «sürekli faşizm» adını verdiği içi boş korkuluğun ardına gizlenmeyi ve oradan demogoji yoluyla reformiz- mi savunmayı yeğledi.

İkinci örnek, Mahir Çayan'ın faşizm konusundaki görüşlerini —lafta da olsa— savunan Devrimci Yol ve sığındığı modern revizyonistlerin koltuğunun altından bu görüşlere hücum eden Kurtuluş Sosyalist Dergi (KSD).

Şunu hemen belirtelim ki, Mahir Çayan'ın (ve D. Y.'un) faşizm konusundaki görüşleri revizyonist tezler temelinde inşa edilmiş anti - marksist görüşlerdir. Bu- na göre, burjuva demokratik devrim, emperyalizm ve tekelci burjuvazi eliyle yukarıdan aşağı tamamlanma süreci içindedir. Ama bu süreç —özellikle üstyapıda— henüz tamamlanmadığından, ülkemizde ne klasik bur- juva demokrasisi ne de klasik faşizm söz konusu de ğil- dir. Siyasi yapı, burjuva demokrasisi ve faşizmin unsur- larını taşıyan ikili bir yapıdır. Bu yapı bizzat devlet ku- rumlarında yansımakta, bu kurumlarda kimi zaman nisbi demokrasi unsurları, kimi zaman da faşizmin un- surları ön plana çıkmaktadır. Bu kurumlarda bugün a- ğırlıklı olarak faşizm ön planda olduğu için, ülkemizde «temsili demokrasi» ile birleşen bir «gizli faşizm» hü-

küm sürmektedir. Buna «sömürge tipi faşizm» ya da «sömürge tipi demokrasi» de denebilir.

Bütün bu «orijinal» liklerine karşılık, Mahir Çayan'ın faşizm konusundaki görüşlerinde iki öge vardır. Birincisi; faşizmin devlet kurumlarında ifadesini bulması ve bu konuda içine düşülen bütün çelişkilere rağmen onun bir devlet biçimi olarak ele alınması, ikincisi; faşist diktatörlüğe karşı mücadelenin devrim meselesine bağlanması. İşte Devrimci Gençlik (D. Y.) bu görüşlere sahip çıktıkları ölçüde, her türden revizyonizm ve reformizmin «sürekli faşizm» ve «demokrasi mücadelesini red» suçlamalarıyla karşı karşıya kalmışlar, çoğunlukla da bu suçlamalar karşısında reformizmle uzlaşma yolunu tutmuşlardır. (*)

(*) Örneğin DG bir yandan şöyle sözler de söylemektedir: «Anti - faşist mücadele bir başka yanıyla açık faşist diktatörlük eğilimlerine karşı mevcut nisbi demokratik ortamın korunması uğruna mücadeleyi de (tali de olsa) içerir. Böyle bir eğilimin artması halinde bu yan öne çıkar ve önem kazanır.» (DG). Bu söylenenlerin ne anlama geleceği açıktır. Devrimle karşı devrim arasındaki mücadele şiddetlendiğinde, hakim sınıfların, faşist diktatörlüğün daha azgın biçimlerine geçme eğilimi kuvvetleneceğine göre, DG, devrim meselesinin en çok gündeme geldiği böyle zamanlarda faşist diktatörlük altında «mevcut nisbi demokratik ortamın korunması» meselesini ön plana çıkaracak, bunun sonucunda da bugün yaptığı gibi TKP, TSİP, TİP vs. ile «demokrasi cepheleri» kuracaktır. Bunun tek bir anlamı vardır, «devrimci yol» un, reformist yola feda edilmesi.

Kaldı ki Devrimci Yol'da faşizmin devlet kurumlarında ifadesini bulduğu anlayışı da yerleşmiş değildir ve seçim siyasetinin de gösterdiği gibi, o, bunun tam tersi anlayışları da savunabilmektedir.

İşte KSD'nin, T.K.P.'nin kanadının altından Devrimci Gençlik'e yönelttiği suçlamalar.

«Faşizmin devlet biçimi olduğunu iddia etmek, 'sürekli faşizm'i savunmak faşist örgütlenmelere, faşistlerin kadrolarını oluşturma ve kendilerine kitle temeli yaratmaya çalışmalarını, faşist uygulamaları görmemek, bu gerçeklere seyirci kalmak demektir.» (Gençlik Hareketi, AYÖD ve Görüşlerimiz.)

«Faşizme karşı mücadele devrim mücadelesidir... şeklindeki görüşlere de katılmıyoruz. Bu, faşizme karşı mücadeleyi ve genel olarak demokrasi mücadelesini pratikte dar bir platformda sürdürmeye çalışan bir anlayıştır.» (a. g. y.)

KSD de, tıpkı Aydınlık'ın da içlerinde bulunduğu bütün revizyonist - reformist akımlar (ve onların etkisinde kalan H. Y, H. B) gibi, faşizmin, hakim sınıfların «en gerici, en şoven vs.» kesiminin diktatörlüğü olduğunu, bunlarla hakim sınıfların faşist olmayan kesimleri arasında şiddetli mücadeleler cereyan ettiğini ve faşist diktatörlük (Halkın Birliği'nin de zannettiği gibi) birtakım faşist siyasetçilerle cuntacıların ittifakına dayandığından, faşist olmayan hakim sınıf kesimlerinin(!) «devlet iktidarının» denetimini ele geçirmeleri halinde faşizmin yıkılacağını savunmaktadır. Bu takdirde devlet KSD'nin dilinde «oligarşik diktatörlük», Aydınlık ve Halkın Birliği'nin dilinde ise «gerici diktatörlük» olan bir biçime dönüşecektir. Aydınlık ile KSD arasındaki fark, KSD'nin bugün «oligarşik diktatörlük» ün hüküm sürdüğü iddiasına karşılık Aydınlık'ın henüz faşist ve sosyal - faşist siyasetçileri iktidar dışı bırakan bir AP - CHP koalisyonu kurulamadığı için faşist diktatörlüğün mevcut olduğunu savunmasıdır.

Üçüncü bir örnek olarak Halkın Birliği ile Halkın Kurtuluşu arasındaki tartışma alınabilir.

Bu, aslında Aydınlık oportünistleriyle Halkın Kurtuluşu arasındaki bir tartışmadır. Çünkü Halkın Birliği; bir zamanlar benimsediği «sürekli faşizm» teorisine maddi bir temel hazırlayan (!) İ. Kaypakkaya'nın savunduğu, faşizmin, büyük burjuva ve toprak ağalarının devleti olduğu, ve anti - emperyalist, anti - feodal mücadeleyle anti - faşist mücadelenin sınıf muhtevasının aynı olduğu görüşlerini, **Aydınlık'ın saldırılarını göğüsleyemeyerek** terketmiş ve İ. Kaypakkaya'nın görüşlerinde mevcut olan revizyonizmin kalıntılarına sarılarak onları geliştirmiştir. Bugün Halkın Birliği'nin faşizm konusunda savunduğu bütün görüşler, 'Aydınlık' dergisinin sayfalarından satır satır kopya edilmiş şeylerdir. Halkın Birliği'nin bunlara eklediği, «orijinal» bir kaç kırıntıdan ileri gitmez.

Halkın Birliği bugün Halkın Kurtuluşu'nu, tıpkı Aydınlık, KSD vb. gibi, faşizmi hakim sınıfların «en gerici vs.» kesimlerinin diktatörlüğü olarak görmediği; faşist diktatörlüğün «faşist siyasi partilerin, faşist askeri kliklerle ittifakı»na dayandığını kabul etmediği ve komprador burjuvazi ve toprak ağalarının hiç bir kesiminin emperyalizme ve faşizme karşı olmadığından hareket ederek faşist diktatörlüğün hakim sınıfların kendi iç çatışmalarıyla yıkılamıyacağını söylediği için «sürekli faşizm»i savunmakla eleştirmektedir.

Eğer «sürekli faşizm» teorisini savunmak, faşist diktatörlüğün **yalnızca** proletarya önderliğinde bir devrimle yıkılabileceğini savunmaksa, hareketimizin bu konudaki görüşleri de açıktır. Biz, devrimci proletaryanın faşist diktatörlüğün yıkılması mücadelesinde **bu ihtimali esas alması gerektiğini** savunmakla birlikte, bu yolun faşist diktatörlüğü ortadan kaldıracak tek yol olduğunu hiç bir zaman iddia etmedik.

Faşizm konusundaki özeleştirimizde de belirt-

tiğimiz gibi faşist diktatörlük, proletarya önderliğinde UDHD yoluyla yıkılabileceği gibi, (ki bu, faşizmin kökünü kazımanın proleter, yani tek gerçek yoludur), milli burjuvazinin (küçük burjuvazi dahil) önderliğinde bir ulusal kurtuluş savaşı süreci içinde de yıkılabilir. Ya da gelişen bir halk hareketi (milli burjuvazinin esas olarak emperyalizm ve faşizmle değil, halkla uzlaşan «sol» kesiminin önderliğinde olsa bile) ve devrimci bir kabarış sonucu, emperyalizme, faşizme ve feodalizme indirilen bir dizi darbeye bağlı olarak siyasi özgürlükleri hakim sınıflardan koparıp alabilir ve siyasi özgürlüğün —geçici ve istisnai de olsa— mevcut olduğu bir rejimin doğmasına; büyük burjuvazi ve toprak ağalarının devlet mekanizması üzerindeki kontrollerini bir süre için yitirmelerine yol açabilir. Bu durumda da faşist diktatörlüğün dayandığı temeller (büyük burjuvazi ve toprak ağalarının düzeni, bürokratik ve militarist devlet cihazı) varlığını sürdürmesine rağmen faşist diktatörlük işlemez hale gelir. Açıktır ki, böyle bir dönem, oldukça kısa süreli bir geçiş dönemi olmak zorundadır. Bu durumda büyük burjuvazi ve toprak ağaları bütün güçleriyle adım, adım ya da bir darbeyle halkın elde ettiği bütün kazançları silip süpürecek azgın bir faşist diktatörlük kurmaya çalışırken; devrimci proletarya da güç toplamak için bu olumlu şartlardan yararlanacak ve halk devrimini gerçekleştirmeye çalışacaktır. Devrim ve karşı - devrim arasındaki bu çatışma sonunda ya, en azgın bir faşist diktatörlük, ya da halkın demokratik diktatörlüğü kurulacaktır.

Birinci duruma örnek olarak Çin Devrimi, ikinci duruma örnek olarak Cezayir Ulusal Kurtuluş Savaşı ve üçüncü duruma örnek olarak da Allende Şili'si ya da günümüzde Portekiz verilebilir.

Bizim reddettiğimiz, büyük burjuvazi ve toprak

ağalarının bir kesiminin halka özgürlük verebileceği yolundaki reformist hayallerdir. Anti - faşist mücadelenin sınıf muhtevasıyla anti - emperyalist, anti - feodal mücadelenin sınıf muhtevasının ayrı olduğu yolundaki görüşlerdir. Nitekim, gerek Allende döneminde Şili'de, gerekse 25 Nisan darbesini izleyen dönemde Portekiz'de faşist diktatörlüğün işlemez hale geldiği ve siyasi özgürlüğün —geçici ve nisbi de olsa— ortaya çıktığı dönemde, aynı zamanda anti - emperyalist, anti - feodal hareketin alabildiğine genişleyip yayıldığı, köylülerin toprak ağalarının topraklarına elkoyduğu emperyalistlere ve büyük burjuvaziye ait işletmelerin millileştirildiği dönemler olmuştur. Bizzat Portekiz'li Marksist-Leninistler faşizme son verenin, kendisi de bir faşist olan Spinola'nın yaptığı darbe değil, o darbenin yol açtığı, emperyalizme, faşizme ve feodalizme karşı gelişen halk hareketi olduğunu belirtiyorlar. İspanya'da Marksist -Leninistler büyük burjuvazi ve toprak ağalarının giriştiği sözde «liberalleştirme», «demokratikleştirme» oyununu teşhir ediyor ve burjuva - revizyonist mihrakların halkı kandırmayı amaçlayan yalanlarına karşı mücadele veriyorlar.

Halkın Birliği, bütün bunları «sol» ve yanlış buluyorsa, yukarıda belirtilen görüşlere karşı «sürekli faşizm» korkuluğunu sallamaktan vazgeçmeli, onları tek tek ele alıp eleştirmelidir. Bu takdirde herkes görecektir ki, Halkın Birliği'de işin sonunda, şimdi üstü kapalı bir biçimde kabul ettiği gibi, faşist diktatörlüğü bir devlet biçimi olarak ele almanın yanlışlığı ve anti - faşist mücadelenin devrimci iktidarı kurma mücadelesi olmadığına gelip dayanacaktır.

Şimdi Halkın Birliği'nin savunduğu sağ anlayışın ittifaklar meselesinde kendisini nereye götürdüğünü in-

celemeyi diğer bölüme bırakarak, Halkın Birliği'nin başka bir eleştirisini ele alalım:

«Halkın Kurtuluşu'nun 'Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet' sloganında ifadesini bulan siyaseti, bugünkü şartlarda yanlış bir siyasettir.. Bu slogan faşizm ile halkımız arasındaki çelişkiyi baş çelişki tespit eden anlayışın ürünüdür. Sosyal - faşist gelişmeyi gözardı etmekte, sosyal - faşizme karşı mücadeleyi merkezi görev olarak ele almamaktadır. Sosyal - faşizmi merkezi hedef görmeyen bir anlayış pratikte onunla ittifaka yönelmek zorundadır. (abç) Bu nedenle 'Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet' sloganı revizyonizmle uzlaşan bir çizgiyi ifade etmektedir... (abç) Faşist diktatörlüğü yıkma ve sosyal - faşist gelişmeyi önleme mücadelesi, iktidar mücadelesidir; demokratik halk iktidarını kurma mücadelesidir. Özü toprak devrimi olan bu mücadele faşizmin ve sosyal - faşizmin sınıf temelini oluşturan komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının ve uluslararası dayanağı emperyalizmin ve sosyal - emperyalizmin tasfiyesi mücadelesidir.»

«Bu nedenle bugünkü şiarımız, 'Faşizme, Sosyal-faşizme Ölüm, Halka Hürriyet' olmalıdır.» (Halkın Birliği, S.2)

Halkın Birliği'nin söylediklerinin ne anlama geldiğini ve bizzat kendi içinde nasıl çeliştiğini gösterebilmek için yine işin kaynağına, Aydınlık dergisinin sayfaları arasına inmek zorundayız.

Halkın Birliği'nin söylediklerini şu üç noktada toplayabiliriz:

a — Faşist diktatörlükle halk arasındaki çelişmeyi baş çelişme tespit ederseniz, sosyal - faşizmi gözardı etmiş olursunuz. Çünkü sosyal - faşizm faşist diktatörlüğün dışındadır. (!).

b — Bu tespit aynı zamanda sosyal - faşizme kar-

şı mücadelenin, merkezi görevin dışında kalması demektir. Ve merkezi hedeflerin dışında kalan bütün güçlerle ittifak yapmamız gerektiğinden sosyal - faşistlerle ittifakı gündeme getirir.

c — Bu yüzden bu slogan revizyonizmle uzlaşma sloganı ve revizyonizmle uzlaşma çizgisinin bir ürünüdür.

Bunları teker teker ele alalım:

İlk olarak; faşizm, emperyalizm çağında tekelci burjuvazinin (yarı - sömürge, yarı - feodal ülkelerde kompador burjuvazi ve toprak ağalarının sınıf egemenliğinin son aşamasıdır. Faşist diktatörlüğün mevcut olmadığı ülkelerde faşist siyasi akımlar yeni bir devlet biçimine tekabül eden bu aşamaya geçişin, **faşist diktatörlüğün varlığını sürdürdüğü bizimki gibi ülkelerde ise, bu diktatörlüğün sağlanması ve temellerini kuvvetlendirmenin bir aracı durumundadırlar.** Çeşitli faşist akımlar, halk düşmanı yüzlerini gizleyebilmek için çeşitli kılıklara bürünebilirler; Almanya'da olduğu gibi partilerini «Nasyonal - Sosyalist Alman İşçi Partisi» (Hitler'in partisi) olarak adlandırabilir, dini görünüm-ler taşıyabilir ve hatta «komünist» olduklarını iddia edebilirler. Bu işin özüne değil, biçimine ilişkin bir sorundur ve Marksist - Leninistlerin görevi çeşitli biçimler altındaki bu özü açığa çıkararak, bunlara karşı mücadele etmektir. Bugün hangi kılığa bürünmüş olurlarsa olsunlar, çeşitli faşist akımlara karşı mücadele, ancak faşist devlet cihazına ve hakim sınıflara karşı mücadeleye bağlı olarak ele alınırsa, doğru bir şekilde kavranabilir ve yürütülebilir. Sosyal - faşizme gelince, bu akım da çeşitli görünüm-ler altında, çeşitli siyasi gruplar tarafından temsil edilen faşist bir akımdır ve tıpkı suratında «sosyalizm» maskesi olmayan diğerleri gibi faşist diktatörlüğü sağlamlaştırmanın ve onun temellerini

kuvvetlendirmenin bir aracı görevini yapmaktadır. Bu akım da tıpkı diğer faşist akımlar gibi büyük burjuvazi ve toprak ağalarının siyasi akımıdır.

Hareketimiz, faşizm konusundaki görüşlerini ortaya birçok defa açıklıkla koymuştur ve Halkın Birliği, bütün bunları bilmek durumundadır. Bildiği de şuradan bellidir ki, bu eleştirilerin sıralandığı aynı sayıda o, faşist diktatörlük anlayışımızın kendisinininkiyle uyuşmadığını belirtmekte ve bizi faşist diktatörlüğün büyük burjuvazi ve toprak ağalarının devleti olduğu yolundaki «sol» anlayışı terke çağırmaktadır. Aslında hareketimizin bu konudaki çizgisi son derece tutarlıdır. Hareketimiz, UDHD'nin bugünkü aşamasında, baş çelişkiyi yerli gericilikle halk arasında olarak saptamakta; merkezi görev olarak yerli gericiliğe (komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları) ve onların sınıf egemenliği sistemi olan faşist devlet cihazına karşı mücadeleyi koymakta; ve bunun bir ifadesi olarak «Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet» temel sloganını atmaktadır.

Halkın Birliği'ne gelince, o, bütün bu konularda eşine az rastlanır bir kafa karışıklığı içine düşmüş durumdadır. Bu kafa karışıklığının başlıca sebeplerinden biri de, Aydınlık'ın «binbir çeşit tuhafiye mağazası»na benzeyen dükkanındaki çeşitli mallardan hangisine el atacağını şaşırmasıdır. Aydınlık'ın dükkanında bugün üç çeşit faşist diktatörlük anlayışı vardır. Bunlardan birincisine göre, «Faşist diktatörlük iki süper devlete en bağımlı hakim sınıf kesimlerinin diktatörlüğüdür»; ikinci anlayışa göre «faşist diktatörlük faşist kampın işbirlikçiliğini yapan hakim sınıf kesimlerinin diktatörlüğüdür»; üçüncüsüne göre ise «faşist diktatörlük Amerikancı hakim sınıf kesimlerinin diktatörlüğüdür, sosyal - faşistler onun dışında kalır». Bu dükkan da bulunmayan tek faşizm anlayışı ise Marksizm—Leni-

nizmin faşizm anlayışıdır. Aydınlik oportünistleri işlerine geldiği yerde, işlerine gelen «faşizm teorisi»ni kullanmakta, bu arada, olanlar Marksizm—Leninizmi ondan öğrenmeye kalkışanlara olmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse Aydınlik, «sürekli faşizm» teorisini eleştirirken, faşist diktatörlüğün hakim sınıfların iki süper devlete en bağımlı kesimlerinin diktatörlüğü olduğunu; «revizyonizmle uzlaşma çizgisini» eleştirirken sosyal-faşistlerin, faşist diktatörlüğün dışında olduğunu; Rus sosyal - emperyalizmine karşı «geniş cephe» faaliyeti yürütürken de, faşist diktatörlüğün yalnızca faşist kampa bağımlı kesimlerin diktatörlüğü olduğunu savunmaktadır. O, bütün bu tezleri, sınıf işbirliği kutsal amacı yolunda bir araç olarak kullandığı için, son derece rahat ve utanmazdır. Halkın Birliği'ne gelince, bir yandan daha önce üzerinde durduğumuz gibi faşist diktatörlüğü bir hükümet biçimine indirgeyen ve anti - faşist mücadeledenin koprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir kesimi (günümüzde Avrupa emperyalizminin işbirlikçisi 'reformcu' kesim) tarafından da yürütülebileceğini iddia ederken; diğer taraftan aynı anda, «faşist diktatörlüğü yıkma ve sosyal - faşist gelişmeyi önleme mücadelesi»nin, iktidar mücadelesi, «demokratik halk iktidarını kurma mücadelesi» olduğunu, toprak devriminin bu mücadelenin özünü oluşturduğunu ve bu mücadelenin «faşizmin ve sosyal - faşizmin sınıf temelini (abç) oluşturan koprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının ve uluslararası dayanağı emperyalizmin ve sosyal - emperyalizmin tasfiye»sini amaçladığını söyleyebilmektedir. Onun da iki faşist diktatörlük ve anti - faşist mücadele anlayışı vardır. Ve bunlardan birini «sürekli faşizm»i, diğerini ise «revizyonizmle uzlaşma çizgisi»ni eleştirirken kullanmaktadır. Ama biz, Halkın Birliği'ni Aydınlik'la bir tutmuyor ve onların bu çelişmelerinin

kaynağını, Marksizm - Leninizmin yetersiz bir kavranışından doğan kafa karışıklığının oluşturduğunu düşünürüz.

İkinci olarak; merkezi hedeflerin dışında kalan bütün güçlerle ittifak yapmak gerekir, anlayışını ele alalım.

Bu anlayışın kaynağı da, genel olarak revizyonizmde, özel olarak Aydınlik oportünizmindedir. Hareketimiz baş çelişme anlayışına bağlı bir biçimde baş düşman olarak yerli gericiliği tespit ettiğinde Aydınlik oportünistleri, «insan, bir düşmana karşı mücadele ederken, onun dışında kalan ve onunla çelişmesi olan bütün güçlerle birleşmek zorundadır» (Aydınlik S. 60, s. 7) mantığıyla hareket ederek Marksist - Leninistlere şu suçlamayı yöneltiyorlardı:

«Yoldaş dergisi, Marksist devrim anlayışına yabancı bir kavrayışla, böyle bir ülkede emperyalizmi baş düşman dışına çıkarmaktadır. Bu anlayış, devrim güçlerinin mevzilenmesinde emperyalizm ve sosyal - emperyalizmi tecrit etmeyi değil, yerli gericiliğe karşı onlarla birleşmeyi gerektirir.» (Aydınlik S. 64, s. 25)

Aslında buradaki ayrılık noktası, düşman kampındaki çelişmelerden Marksizmin ayırım yapma ve yararlanma anlayışıyla, oportünizmin anlayışı arasındaki ayrılıktan kaynaklanmaktadır.

Marksistler, belirli bir aşamada (örneğin demokratik devrim aşamasında) yıkılması gereken düşmanları, nihai amaçları açısından düşman olmakla birlikte, o safhada bu düşmanlara karşı kazanılabilecek ya da taraf-sızlaştırılabilecek ara güçleri ve devrimin itici güçlerini tespit eder ve bir program çerçevesinde buna uygun bir politika izlerler. Yıkılması gereken düşmanlar arasında da şiddet derecesi ne olursa olsun çelişmeler vardır. Marksistler bu çelişmelerden esas olarak onlara karşı

mücadeleyi her alanda güçlendirerek ve kimi zaman darbeyi özellikle bunlardan biri üzerinde yoğunlaştırarak yararlanırlar. Eğer darbenin özellikle üzerinde yoğunlaştırılacağı düşmanı baş düşman olarak nitelendirirsek, sözkonusu olan diğer düşmanlara karşı mücadeleyi yavaşlatmak ya da iflah olmaz oportünistlerin sandığı gibi bunlarla ittifak kurmak değil, (bunu söylemek çok özel şartlarda geçici ve istisnai olarak ittifak yapılamayacağı anlamına gelmez) baş düşmana karşı daha yoğun bir enerji ve çabayla mücadele etmektir.

Halkın Birliği'nin «Faşizme (faşist diktatörlüğe) Ölüm, Halka Hürriyet» dersiniz, sosyal - faşizmle ittifak yapmak zorunda kalırsınız, iddiasının kaynağını bulmak için Aydınlık oportünistlerinden bir alıntı daha yapmamız gerekiyor:

«Mesela merkezi görevi faşist diktatörlükle mücadele olarak tespit etseydik, bu, bütün mücadeleyi bu hedefe tabi kılmamızı ve faşist diktatörlüğe karşı sosyal - faşistlerle dahi ittifak yapmamızı gerektirecekti.» (abç) (Aydınlık S. 60, s. 10)

Aydınlık oportünistleri, bu kez de «faşist diktatörlüğün iki süper devlete en bağımlı kesimlerin» değil, «Amerikancı faşistlerin» diktatörlüğü olduğu yolunda ki «mallarını» kullanmışlar. Haydi onlar kullanmışlar, ya Halkın Birliği'nin bu «mallara» bu kadar hevesli olmasına ne demeli? Halkın Birliği, bu konuda öylesine tutarsızlık ve çelişkiler içindedir ki, aynı yazının içinde bir yandan faşizmin bir hükümet biçimi olduğu anlayışının etkisiyle, «Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet» sloganı, sosyal - faşizmle (revizyonizmle) uzlaşma sloganıdır, derken, (çünkü bu anlayışa göre faşist diktatörlük bir sınıfın hakimiyeti sistemi değil, sınıfın şu ya da bu kesiminin hakimiyetinin aracıdır); diğer yandan, «faşizm (sosyal - faşizm dahil) (abç) emperyalizm dönemine

özgü bir devlet biçimidir. Emperyalizm döneminde hakim sınıfların egemenliğinin son aşamasıdır» diye yazabilmektedir. Eğer faşizm, (Halkın Birliği'nin de belirttiği gibi «sosyal - faşizm dahil») bir devlet biçimi ise ve hakim sınıfların (şu ya da bu kesiminin değil, «sınıfların») bir egemenlik biçimi ise, «Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet» sloganı, neden sosyal - faşizmle uzlaşmayı gerektirsin?

Aslında bütün bunlar, Halkın Birliği'nin Marksist Leninist faşizm tahlilini (tabii yalnızca o değil) kavrayamamış olmasından ileri gelmektedir. O, bundan ötürü bir yandan Marksizm - Leninizmin genel doğrularını, diğer yandan ise Türkiye'nin somutunda oportünistlerin ve revizyonistlerin bunların tahrifi temeli üzerinde inşa ettiği sınıf işbirliğinin aracı olan siyasi tezleri rahatlıkla alt alta sıralayabilmek ve birarada savunabilmektedir. Bizce Halkın Birliği'nin yapması gereken, şimdiye kadar «proleter devrimci siyaset» adı altında savunduğu bütün tezleri, Marksizm - Leninizmin ışığında yeniden gözden geçirmek, revizyonizmin etkilerinden kendisini arındırmak için içindeki iki çizgi arasındaki mücadeleyi hızlandırmak ve bu mücadelede Marksizm - Leninizme sıkı sıkıya sarılmaktır.

Aydınlık'ın piyasaya sürdüğü «baş düşman dışındaki düşmanlarla ittifak kurmak gerekir» anlayışı Halkın Birliği'nin ve aynı zamanda Halkın Yolu'nun kafasına öylesine yerleşmiş ki, bu günahı işlemek için Halkın Birliği, baş çelişmeyi faşistler ve sosyal - faşistlerle halk arasında olarak tespit ettiği halde, baş çelişmenin düşman kutbunu ifade etmesi gereken baş düşman kavramını uzun bir uğraş sonucu çarpıttıktan sonra iki süper devlet ve işbirlikçileri (faşistler ve sosyal - faşistler) için kullanıyor, böylece de tespit ettiği baş çeliş-

lişmeyi inkar ve «milli bağımsızlık» merkezi görevdir anlayışını üstü kapalı bir biçimde kabul ediyor*.

Halkın Yolu ise, baş çelişmenin kendisini «iki süper devlet ve işbirlikçileri ile halk arasında» olarak tespit ederek işin içinden sıyrılmaya çalışıyor. Oysa bütün bu çabalar gereksiz ve boşunadır. Reddedilmesi gereken, Aydınlık oportünistleri ve her türden revizyonistin yaymaya çalıştığı ittifaklar anlayışdır. Bazılarına bu ittifaklar anlayışının ürünü olan bir takım ucuz suçlamaları, oportünist «teorilere» itibar etmeyen proleter devrimcileri karalamak için hazır kanıt olarak kullanmak çekici gelse bile.

Bu noktayla ilgili sözlerimize, Marksist - Leninistlerin bu konudaki anlayışlarını yansıtan bir pasajla son verelim:

«Partimiz, 'Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet' (abç) sloganı altında, demokratik özgürlükleri kazanmanın tek güvenilir yolu olan kitlelerin devrimci mücadelesini teşvik etmekte, revizyonizmi, özellikle Carillocu revizyonizmi (abç) ve diğer oportünist grupların hain rollerini mahkum ve teşhir etmektedir.» (Tiran Radyosunun İspanya K. P. (M. L.)in 1. Sekreteri Raul Marko yoldaşa yaptığı röportajdan)

Üçüncü olarak, bu sloganı «revizyonizmle uzlaşma» (!) çizgisinin bir ürünü olmakla suçlayan iddiayı ele alalım:

Bu iddia da yine Aydınlık oportünistleri tarafından, Yoldaş dergisinde yayınlanan bir makalenin «eleştirisi» yapılırken piyasaya sürüldü. Gerekçeleri de, makalede-

* Her ne kadar bu kez de iki süper devlet ve işbirlikçileri dışında kalan emperyalistler ve komprador - feodal sınıflarla ittifak yapmak gereği doğuyorsa da (!) 'Üç Dünya Teorisi' gereğince ona cevaz vardır.

ki görüşleri savunanların, uluslararası planda Sovyet sosyal - emperyalistlerinin «daha tehlikeli» ve «savaşın esas kaynağı» olduğunu ve buna bağlı olarak da, ülke içinde «faşist diktatörlüğün gerilediğini» ve «sosyal - faşizmin tırmandığını» görmemeleri; 'Üç Dünya Teorisi'ni hayata uygulamayıp, onu «bir süs olarak» kullanmaları idi. O sıralar Halkın Birliği ve Halkın Yolu da Aydınlik oportünistlerinin izinde, Sovyet sosyal - emperyalistlerinin uluslararası planda «daha tehlikeli» ve «savaşın esas kaynağı» olduğu, ülke içinde de «faşist diktatörlüğün gerilediği», buna karşılık «sosyal - faşizmin tırmandığı» yolundaki görüşleri hararetle savundukları ve bütün güçleriyle 'Üç Dünya Teorisi'ni hayata uygulamaya çalıştıkları için, bu suçlamalar epey revaç buldu ve yaygınlaştı.

Söz konusu makaledeki görüşleri savunanların da içinde yer aldığı proleter devrimci gurupların gerçekten revizyonizmle uzlaşan yanları yok muydu? Kuşkusuz vardı. O dönemde geçmiş «sol» çizginin bir özeleştirisi içine girilmişti. Bu çaba içerisine girenler oldukça genç ve tecrübesiz devrimcilerdi ve Marksizm - Leninizmi yeterince kavrayamamışlardı. Bu yüzden o dönemde sağ ve revizyonizmle uzlaşma türünden hatalar işlendi. Ama Aydınlik oportünistleri için bu yanıla hiç bir zaman ilgilenmedi. Onlar bundan ancak memnun oldular ve söz konusu hareketlerdeki bu yönü güçlendirmeye çalıştılar. Zaten Aydınlik oportünizminin kendisi, siyasi çizgisi itibariyle Türkiye'de her zaman revizyonizmin bir varyantı olmuştur ve bugün de öyle olmaya devam etmektedir. O dönemde, bir süre içine düşülen revizyonizmle uzlaşma çizgisinin en önde gelen belirtisi de bizat Aydınlik oportünizmi ile uzlaşmada ifadesini bulmuştu. Aydınlik oportünistleri, Yoldaş dergisinin görüşlerini savunanları revizyonizmle (ve Aydınlik revizyo-

nistleriyle) uzlaştığı dönem boyunca tek bir kelimeyle bile eleştirmediler. Ama ne zaman ki, Aydınlık oportünistleri revizyonizmlerini, sınıf uzlaşmacısı yüzlerini iyice açığa çıkararak «milli bağımsızlık» çizgilerini tezgahlamaya başladılar, o zaman Yoldaş dergisinin görüşlerini savunanlar, Aydınlık oportünizmine ve revizyonizmin içlerindeki kalıntılara karşı yeni bir mücadele açtılar. İşte Aydınlık'ın paniğe kapılmasına ve «revizyonizmle uzlaşma çizgisi» suçlamasını ortaya atmasına yol açan da bu oldu.

O zamanlar Aydınlık oportünizminin dümen suyunda seyretmeye devam edenler de bu suçlamaya hemen sahip çıktılar ve bu mücadeleyi açanları «tekkeci -gerici» olmakla, «revizyonizmle uzlaşmakla» ve «proleter devrimcilerin birliğini baltalamakla» suçlamakta Aydınlık'tan geri kalmamaya çalıştılar. Ama, Aydınlık, yolunda yürümeye devam etti ve sonunda işler öyle bir noktaya geldi ki, ne Aydınlık oportünizminin ne onun uluslararası durum tahlillerinin ne 'Üç Dünya Teorisi'nin oportünist, sınıf işbirlikçisi yüzünü gizlemeye imkan kalmadı. O zaman da düne kadar Yoldaş Dergisinin görüşlerini savunanlara, Aydınlık'ın kanıtlarıyla karşı çıkanlar, bu kez, Yoldaş dergisinin ve uluslararası Marksist-Leninist hareketin kanıtlarıyla Aydınlık oportünizmine karşı çıkmaya başladılar. Ama, Marksist-Leninist tavrın gerektirdiği biçimde, geçmişte cereyan eden mücadelelerin ve söylediklerinin dürüst bir muhasebesini yapmadan ve yine işlerine geldiği sürece Aydınlık'ın kanıtlarını kullanmaktan vazgeçmeden. Tabii bu arada kendileri de, Aydınlık oportünistlerinden meşhur «revizyonizmle uzlaşma» damgasını yemiş bulunuyorlardı.

Bu iddianın içeriği üzerinde biraz duralım.

Bu içeriğin belli başlı öğelerinden biri, uluslararası

planda Sovyet sosyal - emperyalizminin «daha tehlike-
li» ve «savaşın esas kaynağı» olmasıdır. 'Üç Dünya Te-
orisi' ve Aydınlik oportünistleri tarafından piyasaya sü-
rülen bu tez, hareketimiz tarafından başka bir yazıda
eleştirildiğinden biz burada bu konu üzerinde fazla dur-
mayacağız. Ancak şurasını belirtelim ki, Halkın Birliği'-
nin bu konuda son zamanlara kadar savundukları, şu
satırlarda da görüldüğü gibi, kelimesi kelimesine 'Üç
Dünya Teorisi'nden ve Aydınlik dergisinden kopya edil-
miştir:*

«Bugünkü somut uluslararası durumda, savaş teh-
likesinin kaynağı, iki süper devlet; ABD emperyalizmi ve
Rus sosyal - emperyalizmidir. Rus sosyal-emperyalizmi-
nin genç ve yükselen bir emperyalist oluşu, onu savaş
tehlikesinin esas kaynağı (abç) yapmaktadır... Dünya
proletaryasının görevlerinden biri, üçüncü dünyanın iki
süper devlete karşı birliğini sağlamak, bu birlik temeli
üzerinde ikinci dünyayı tarafsızlaştırmaya çalışmak ve
iki süper devlete karşı, tavır aldığı ölçüde onunla ittifak
kurmak, iki süper devleti tecrit etmektir. İki süper dev-
letin aralarındaki çelişmelerden de dünya devrimi hesa-
bına yararlanmak gerekir.» (Halkın Birliği S - 1)

Yine şunları çok kısa olarak belirtelim ki, emperya-
list savaşın kaynağı, hiçbir zaman yalnızca şu veya bu
emperyalist devlet değil, bizzat emperyalizmin kendisi-
dir. Çünkü kapitalizmin son aşaması olarak emperya-

(*) Her ne kadar Halkın Birliği, 'Üç Dünya Teorisi' konusun-
da özeleştiri yapmışsa da, o, hala savaşın kaynağının iki süper
devlet olduğunu söylemeye devam etmekte, iki süper devlet ara-
sındaki ilişki konusunda muğlaklık içinde bulunmakta ve geç-
mişte 'Üç Dünya Teorisi'ni savunduğu dönemde bunu bir «süs
olarak» kabul ettiğini ve bu teorinin siyasi çizgisini etkilemediği-
ni iddia etmektedir.

lizm, sermaye ihracı ön plana geçerken kapitalist yayılmacılığın ve hakimiyet kurma eğiliminin son derece şiddetlenmesi, bununla birlikte dünyanın nüfuz alanlarına bölünerek paylaşılmasının tamamlanması demektir. Yine bu dönemde, kapitalizmin eşit olmayan gelişmesi, sıçramalar halinde gelişmeye dönüşür. Böyle gelişen bir veya bir grup emperyalist, dünyanın paylaşıldığı şartlarda, eski nüfuz alanlarıyla yetinemez hale gelir, ve diğer emperyalist devletlerin hakimiyetini yıkmaya ve onların nüfuz alanlarını ele geçirme mücadelesine girişir. Bu zaten varolan tam zıttı bir eğilimi, yani diğer emperyalistlerin bir yandan nüfuz alanlarını korumaya çalışırken, diğer yandan hakimiyetlerini yıkmaya çalışan bu yeni gücü devirmek ve onun nüfuz alanlarına el koymak eğilimini daha da kışkırtır. Böylece emperyalist savaş yoluyla güçlerin denenmesi ve bozulan emperyalistlerarası «denge» nin yeniden kurulması gündeme gelir. Bu gelişme içinde bütün emperyalistler, güçleri oranında şu veya bu ölçüde bir rol oynarlar. Ancak, özellikle dünya hegemonyası peşinde koşabilecek güce sahip ve belli bir dönemde izledikleri siyasetle savaş kışkırtıcılığı yapma durumunda olan belirli emperyalistler, esas savaş kışkırtıcısı, savaşın esas kaynağı olarak nitelendirilebilirler. Bugün diğer emperyalistlere göre iki süper devletin durumu böyledir. Halkın Birliği'ne göre ise, savaşın kaynağı iki süper devlet, esas kaynağı ise Sovyet sosyal - emperyalizmidir. Bu durumda esas savaş kaynağının dizginlenmesi gündeme gelmekte ve ona karşı geniş bir cephe kurulması önerilmektedir. Bu yaklaşıma karşı çıkanlar ise, rahatlıkla revizyonizmle uzlaşmak»-la damgalanabilir. Oysa gerçek durum nedir? Revizyonizmle uzlaşanlar, bu anti - marksist yaklaşıma karşı çıkan ve savaşın kaynağını ve esas kaynağını doğru bir biçimde tesbit edenler değil; Tito ve Kruşçev'den sonra

Leninist emperyalizm teorisini bir kere daha tahrif etmeye girişenler, onlara omuz verenler, onu meşrulaştıranlar, ve bu revizyonist teorilere sarılıp onu hayata geçirmeye çalışanlardır. Halkın Birliği'nin bu saflarda özel bir yeri olduğu açıktır. (*)

«Revizyonizmle uzlaşma» suçlamasının bir diğer önemli ögesi de, dış şartlara bağlı olarak faşist diktatörlüğün gerilemesi ve sosyal - faşizmin tırmandığı iddiasıdır.

Halkın Kurtuluşu, o dönemde, hala bir ölçüde revizyonizmin kalıntılarının etkisi altında olması nedeniyle, ülkemizde faşist diktatörlüğün olmadığını savunmakla birlikte, (**) doğru olarak, gelişen devrimin, karşı devrimi kaçınılmaz olarak güçlendireceğini, darbe yapan gericilerin eskisine nazaran daha da azgınlaşaca-

(*) Halkın Birliği bu konuda öylesine ileri gitmiştir ki, işi, «Rus sosyal-emperyalizmine karşı savaşmak, onu teşhir ve tecrit etmek, proleter enternasyonalizminin temel ölçütüdür demeye kadar vardirmiştir. Belli bir emperyaliste karşı durmak, bırakın proleter enternasyonalizmini nisbeten tutarlı bir anti - emperyalist olmanın bile ölçütü olamaz. Eğer olsa idi, bugün Aydınlık oportünistleri, en tutarlı anti - emperyalistler, ve proleter enternasyonalistler olurlardı.

(**) Aslında o dönemde savunduğumuz faşizm anlayışı, Aydınlık'ın savunduğu faşizm anlayışıyla tamamen uyuyordu. Daha önce üzerinde durduğumuz gibi Aydınlık da bizim gibi, lafta ne derse desin, faşizmi bir hükümet biçimi olarak görüyordu. (Bugün de aynı görüşleri korumaktadır.) Eğer mevcut görüşlerini hayata uygulaysaydı, nasıl 12 Mart'tan önce faşist diktatörlüğün olmadığını savunuyorsa, 1973 seçimlerinden sonra da ortadan kalktığını söylemesi gerekirdi. Bu yüzdendir ki, biz, faşizm konusunda özeleştiri yaptıktan sonra, Aydınlık'la bu konudaki görüş ayrılıklarımız azalmadı, aksine arttı.

ğını ve bunun da her türden faşist akımın gelişmesine ve güçlenmesine yol açacağını söylüyor, buna hazırlanılması gerektiğini savunuyordu. Aydınlik oportünistleri ise, Amerikan emperyalizminin giderek güçten düşen ve «zeval bulan» dişleri dökülmüş bir kurt olduğunu bu yüzden Amerikan emperyalistlerine bağı faşist diktatörlüğün de günden güne zayıflıyarak «mecalsizleştğini» ve pasifleştğini, hakim sınıfların içinde güçlenen esas eğilimin reformizm olduğunu, buna karşılık, «genç ve kaplan» olan Sovyet sosyal - emperyalizmine bağı olan sosyal faşistlerin her yerde tirmandığını savunuyor; açıkca söylememekle birlikte o eşsiz «faşistleri baş düşman olarak alırsan, sosyal faşistlerle de ittifak yapmak gerekir» mantığı gereğince, sosyal faşistlere karşı faşistlerle birleşmenin objektif zemininin varolduğı yolunda karşı - devrimci hayaller yaymaya çalışıyordu. Bu yüzden Aydınlik, özellikle, Halkın Kurtuluşu'nun «gelişen devrim, karşı devrimi güçlendirir» anlayışına hücum etti ve onu «faşizmi gözünde büyütme» ve «revizyonizmle uzlaşma» olarak karalamaya çalıştı.

Halkın Birliğı'ne gelince, onun siyasi tezlerinde uzunca bir zamandan beri mevcut, biri süs gibi duran diğeri ise bütün siyasi ve teorik tahlillerine ışık tutan iki faşizm anlayışına bağı olarak (birincisi, faşizmin hakim sınıfların egemenlik aracı olan bir devlet biçimi olduğı; ikincisi ise, hakim sınıfların bir kesiminin çıkarlarını temsil eden ve «siyasi partilerle askeri kliklerin ittifakına dayanan» bir hükümet biçimi olduğı yolundaki anlayışlar.) faşist diktatörlüğü, hem devrimle karşı - devrim arasındaki ilişkinin bir ürünü hem de emperyalistlerarası çelişkinin bir ürünü olarak ele alma eğilimleri mevcuttur. Bunun sonucunda, Halkın Birliğı'nde, halkın gelişen mücadelesine bağı olarak, sarsılan faşist diktatörlüğün halka karşı her türlü yolla azgınca saldırı

ması tahlilleriyle; uluslararası planda Amerikan emperyalizminin «gerilemesi» ve Sovyet sosyal - emperyalizminin «ilerlemesine» uygun «faşizmin gerilemesi, sosyal - faşizmin gelişmesi» tahlilleri içiçe bulunmaktadır.

Oysa buhranın derinleşmesi şartlarında halkın devrimci mücadelesinin gelişmesi ve devrimle karşı devrim arasındaki çatışmanın büyümesi sonucu, sarsılan, mevziler kaybeden ve cephesinde çatlaklar açılan faşist diktatörlük, durumunu yeniden sağlamlaştırabilmek ve devrimci mücadelenin gelişmesini önleyebilmek için halka karşı her türlü araçla sürdürdüğü saldırısını iyice yoğunlaştırır. Bu saldırı, bürokratik - militarist faşist devlet cihazının güçlendirilmesini, faşist yasaların pekiştirilmesini vs. içerdiği gibi, her türlü faşist - reformist akımın kullanılması ve geliştirilmesini de içerir. PDA oportünistlerinin ve onun etkisinde kalanların zannettikleri gibi, hakim sınıfların faşist ve reformist yöntemlere bir arada başvurmaları birbiriyle çelişmez. Halkın gelişen devrimci mücadelesi karşısında hakim sınıflar, her zaman en ileri unsurları faşizmin sopası ile sindirme, geniş yığınları ise reformist hayaller ile avutarak pasifize etme yöntemlerine başvurmuşlardır ve başvurmaktadırlar. Bu şartlarda her türlü faşist akım, (özellikle faşizmin en azgın biçimlerini temsil edenler) reformizmle birlikte gelişir ve güçlenir. Bu durum, çatışmanın kutuplarını teşkil eden devrim ya da karşı - devrimin güçlerinden birinin yenilgiye uğrayarak dağılma süreci içine girmesine kadar böyle devam eder. Günümüzde yaşadığımız süreç de, halkın gelişen devrimci mücadelesi karşısında faşist diktatörlüğün sarsılması, mevziler kaybetmesi ve bu gidişi tersine çevirebilmek için halka her türlü yolla saldırmasıdır. Faşist, sosyal - faşist akımların gelişmesi ve halkı uyuşturan reformist hayallerin hakim sınıflar tarafından beslenerek yay-

gınlaştırılması, bu durumla tam bir uygunluk göstermektedir. Bu, Marksist - Leninistlerin bakış açısıdır. Aydınlik oportünistlerinin bakış açısı ise, «hakim sınıflar içinde faşizm eğilimi zayıflıyor, reformizm güç kazanıyor» diyerek el ovuşturmayı ve sosyal - faşizmi hakim sınıfların dışında, salt «Rus sosyal-emperyalizminin bir takım ajanlardan oluşan beşinci kolu» gibi ele alarak, faşizm geriliyor, sosyal - faşizm geliyor tahlillerinde yansıyan bakış açısıdır. Halkın Birliği, bütün bunlar üzerinde düşünmeli, hareketimizi «faşist diktatörlüğün gerileyişi, buna karşılık sosyal - faşizmin gelişme içinde oluşunu» görememe, «revizyonizmle uzlaşma» ile suçlamayı bir kenara bırakarak, Marksizm - Leninizmin faşizm tahlilini kavramaya çalışmalıdır.

III. İTTİFAKLAR MESELESİ ÜZERİNE

Devrimci bir hareket için ittifaklar meselesi, yani devrimin kimlerle birlikte ve kime karşı gerçekleştirileceği meselesi hayati bir önem taşır.

Marksist-Leninistler, Marksizmin teorisi aracılığıyla, toplumun objektif gelişme süreçlerini ve çelişmelerini inceleyerek, mücadelelerinin amacını ve muhtevasını tespit eden bir program ve bu programın yol gösterdiği, devrimin güçlerinin mevzilenmesini tayin eden stratejik bir plan hazırlar. Bizim gibi demokratik devrimini tamamlamamış yarı - sömürge, yarı - feodal ülkelerde gündemdeki mücadele, ilk adımda, demokratik bir öz taşıyan UDHD'yi gerçekleştirmek mücadelesidir. Bu mücadelenin programı, içinde yaşanan sürecin temel çelişmelerinin Marksist tahlili temeli üzerinde yükselen demokratik muhtevalı bir programdır ve devrimci proletaryanın asgari genel programına tekabül eder. Devrimci proletaryanın nihai amaçlarına (azami prog-

ramda ifadesini bulan) bağı olarak ele alınması gereken bu programın hedeflerinin kimlerle birlikte ve kimle karşı mücadele edilerek gerçekleştirilebileceği meselesi, bütün bu dönemi kapsayan bir stratejinin (güçlerin mevzilenmesinin), tesbit edilmesi meselesidir. Bu mevzilenme, bütün bir demokratik devrim dönemi için şöyledir: Öncü ve temel güç olan proletarya, temel müttefiki olan köylülükle ittifak kurar ve şehir küçük burjuvazisini saflarına kazanır. Bu sınıflar, devrimin itici güçleridir. Milli burjuvazi ise bir yandan emperyalizm ve feodalizmle olan bağları, diğer yandan ise bu güçlerin baskı ve tahakkümü altında olması nedeniyle mücadelede ikili bir özellik taşır ve yalpalır. Bu nedenle bir ara sınıf durumundadır. Proletarya, demokratik devrimde, bu sınıfı tecrit etmeye ve tarafsızlaştırmaya çalışır. Emperyalizm, komprador burjuvazi, ve toprak ağaları ise, yıkılması gereken güçlerdir.

Ancak, yarı - sömürge, yarı - feodal bir ülkede demokratik devrim süreci, **bir çok alt aşamalardan meydana gelen ve her aşamada genellikle şartların değiştiği uzun bir süreçtir.** Devrimci proletarya, ortaya çıkan bu **değişik şartları gözönüne almamazlık edemez.** Bu yüzden bizimki gibi ülkelerde, proletaryanın öncüsü, her dönemde, bu genel programın özel şartlara uygulanmış hali olan bir asgari özel programa da sahip olmak zorundadır. Asgari genel program, nasıl Marksizmin teorisi aracılığıyla temel çelişkilerin niteliğini tayin ettiği objektif gelişme sürecinin incelemesinden çıkıyorsa; asgari özel program da belirli bir alt aşamada bu temel çelişmenin hangisinin sürece damgasını vurduğunun incelenmesinden ve bu durumun yol açtığı sonuçların ortaya çıkarılmasından çıkar. Bütün bunlar, sürecin belirli bir alt aşamasında kavranacak halkanın baş (merkezi) görevin, baş çelişmenin ve baş düşmanın ne olduğu, devrimin güç-

lerinin mevzilenmesinin bu özel aşamada hangi biçimleri aldığı vs. sorunlarına doğrudan bağlıdır.

Daha önce Halkın Birliği'nin baş çelişmeyle ilgili görüşlerini eleştirirken, onun bu konularda nasıl kaba bir eklektizm içinde yüzdüğünü; ve buna bağlı olarak nasıl, bir yandan komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla halk arasındaki çelişmelerin, demokratik devrim görevlerinin ön planda olduğunu söylerken, öte yandan bununla çelişen bir biçimde baş düşmanı iki süper devlet ve onların en bağımlı işbirlikçileri (Aydınlık'ın deyişiy-le beşinci kolları) olarak tesbit ettiğini görmüştük. Şimdi içine düşülen bu eklektizmin, Halkın Birliği'ni özel program ve ittifaklar meselesinde nasıl sınıf işbirlikçisi tezlerle doğru sürüklediğini görelim.

Bu aşamada, ülkeye emperyalizmin doğrudan bir saldırısı ve işgali olmadığı, emperyalistler, baskı, sömürü ve hakimiyetlerini iç gericilik eliyle yürüttüğü için, komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla halk arasındaki çelişmenin ön planda olduğunu söylemenin tek bir anlamı vardır. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, bugün esas olarak, hakim sınıfların iktidarını yıkmak, onların egemenlik aracı olan faşist diktatörlüğü parçalamak amacını güden bir toprak devrimi savaşı biçimine bürünecektir. Ve buna bağlı olarak devrimci proletarya, bu aşamada, genel olarak emperyalistler ve özel olarak da iki süper devlet tarafından desteklenen hakim sınıfların faşist diktatörlüğünden zarar gören ve ona karşı mücadele potansiyeli taşıyan bütün güçleri, faşizme karşı bir program ve faşist diktatörlüğe karşı bir cephe etrafında birleştirecek ve mücadeleye sevkedecektir.

Oysa Halkın Birliği'nin gündeminde olan bu değildir. O, bugün, tıpkı emperyalizm ile ulus arasındaki çelişmenin keskinleşerek ön plana çıktığı ve devrimin sivri ucunun belirli bir emperyalist devlete (ya da devletlere)

ve onun işbirlikçilerine yöneldiği, milli bağımsızlığın merkezi görev haline geldiği zamanlarda olduğu gibi; şu ya da bu emperyalizme yönelen ve onunla işbirliği yapan bir avuç milli hain dışında kalan herkesi kapsayan bir **milli birleşik cephe** kurmak ve bununla uyumlu bir şekilde diğer emperyalistler ve onlara bağlı hakim sınıf kesimleriyle ittifak yapmak (ya da en azından bunları tarafsızlaştırmak) peşindedir. Ve bütün gücüyle, «faşizme, sosyal - faşizme (ki bunlar Halkın Birliği'ne göre hakim sınıfların iki süper devlete en bağımlı işbirlikçilerinin menfaatlerini temsil eder) ve iki süper devlete karşı birleşik halk cephesi (!) (böyle bir cephenin adı olsa olsa milli birleşik cephe olur - HK)» kurmak gerektiğini savunmaktadır. Halkın Birliği, belirli emperyalist devletlere ve onların işbirlikçilerine karşı bir cephe kurarken, kağıt üzerine önce işbirlikçilerin, sonra da efendilerinin adı yazılırsa «demokratik devrimin görevleri öne çıkar» ve cephe «halk cephesi» haline dönüşür zannediyor. Eğer durum gerçekten böyle olsaydı, bugün demokratik devrim görevlerinin öncelik taşıdığını ve bir halk cephesi kurulmasının gerekliliğini en iyi savunanlardan biri de Aydınlık oportünistleri olurdu. Çünkü bu oportünistler de devrimin iki süper devlet ve onların «en bağımlı» işbirlikçilerine (beşinci kollara) yönelmesi gerektiğini savunuyor üstelik bununla da kalmayarak «bugün iki süper devlete karşı mücadeleyi, onların işbirlikçilerini hedef alarak yürüttüğümüz de bir gerçektir» diyorlar. (Aydınlik S. 64) Ama bunları söylerken kanıtlamaya çalıştıkları «demokratik devrim görevlerinin öncelik taşıdığı» değil tam tersidir.

Halkın Birliği'nin, bu aşamada geçerli olacak özel program önerisi de cephe meselesinde savunduğu görüşlerle tam bir uyum içindedir. Nitekim bu arkadaşlar, bir başka yerde, bu konudaki görüşlerini şöyle açıyorlar:

«... Milli Demokratik Halk Devrimi stratejik hedefleri içinde yer alan, fakat varılan ara aşamada baş düşmanlar dışında kalan düşmanlar, ara sınıf kabul edilmeli ve bunlara karşı ikili taktik uygulanmalıdır. (abç) Bu ikili taktik, baş düşmana karşı mücadele ettikleri sürece birlik, baş düşmanla uzlaştıkları, proleter devrimcilere ve halka saldırdıklarında mücadeledir.

«... Devrim saflarını işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazinin sol kanadı oluşturmaktadır. Milli burjuvazinin sağ kanadı, ve iki süper devlet dışındaki emperyalist devletlerin işbirlikçisi hakim sınıf kesimleri ara sınıf durumundadır. (abç)

«... Faşizme, sosyal - faşizme ve iki süper devlete karşı mücadele temelinde kurulacak cephe, önemli bir sınıf mücadelesi örgütüdür... Ara sınıfları oluşturan milli burjuvazinin sağ kanadının ve hakim sınıfların Avrupa taraftarı liberal kesiminin cephe ile birleşmesi özel şartlar altında mümkündür. Bu kuvvetleri, baş düşmanlara karşı mücadeleye çekmeye çalışmak gereklidir...

«Faşizme, sosyal - faşizme ve iki süper devlete karşı mücadelenin özel görevlerinden birisi de bu mücadelenin üzerinde yükseleceği, bu aşamaya özgü bir program oluşturulması meselesidir. Bu program, proletaryanın genel siyasi programının bu aşamaya uyarlanmasıyla ortaya çıkacak olan özel programdır.» (H.B. S. 3)

Halkın Birliği'nin perspektifi son derece açıktır. O, iki süper devlete ve onların en bağımlı işbirlikçilerinden oluşan milli hainlere karşı, bir milli birleşik cephe kurarken, bu bir avuç milli hain dışında kalan bütün ulusu, Aydınlık'ın deyişiyle 40 milyonu, birleştirmeye çalışmaktadır. Doğal olarak birleştirilmeye çalışılan güçler içinde hakim sınıfların yani komprador burjuvazi ve toprak ağalarının, «Avrupa taraftarı liberal kesimi» ve iki süper devletin faşistler ve sosyal - faşistler dışında kalan

daha az bağımlı kesimleri de vardır. Ve üstelik Halkın Birliği, bunları geçici olarak birleşilebilecek güçlerden öte, objektif olarak proletarya ile birlikte bir cephe içinde birleşebilmesinin zemini her zaman mevcut olan «**ara sınıflar**» olarak değerlendirmektedir. Her şeyden ilginç, Halkın Birliği'nin bütün bunları, demokratik devrim görevlerinin öncelik taşıdığı bir dönem için savunmasıdır. Bu durumda, ister istemez insanın aklına ya bir de milli bağımsızlık merkezi görev olsaydı sorusu geliyor.

Halkın Birliği, bunları genel planda söylemekle yetinmiyor, yaptığı bir çok somut tahlilde de yansıtıyor. Örneğin ona göre, CHP, temsil ettiği Avrupalı emperyalistlerin işbirlikçisi hakim sınıfların menfaatlerini, MSP ise, Amerikancı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir başka kesiminin menfaatlerini (bkz, HB S. 1) temsil etmekte ve savunmaktadır. MSP, içinde «faşist ve faşist olmayan kesimler ve önemli bir güç olarak orta burjuvazinin sağ kanatı» nı da barındırmaktadır. Halkın Birliği'nin partiler hakkındaki görüşleri şöyle: Avrupa emperyalizminin işbirlikçisi, komprador feodallerin «anti - faşist, liberal, reformist» partisi olan CHP, «devlet iktidarı» nı ele geçirirse, faşist diktatörlük tasfiye edilecektir. Ama (Halkın Birliği'nin aklı, faşist diktatörlüğün bu kadar kolay tasfiye edileceğine pek yatmadığı için olsa gerek), «Avrupa emperyalizminin işbirlikçilerinin ve onların temsilcisi CHP'nin devlet mekanizmasını denetimine alarak iktidar olma imkanı yok denecek kadar azdır.» (HB - S. 1) Buna karşılık, «proleter devrimciler,» (yani HB) «komprador - feodal» CHP'yi (!), «faşizme, sosyal - faşizme ve iki süper devlete karşı mücadele etmeye, halka vaadde bulunduğu, **halk yararına tedbirleri yerine getirmeye zorlamak, ancak bunları yaptığı ölçüde olumlu tavır alıp desteklemek, bunun dışındaki davranışlarına ise mücadele etmek (abç)**» le yükümlüdürler. (Bkz.

HB S. 11) MSP'ye gelince, «hakim sınıfların önemli bir bölümü... (yönetimine Amerikan emperyalizmine bağımlı hakim sınıfların faşist olmayan, liberal kesimi egemen olduğu için - HK) MSP'nin hükümette yer almasını menfaatleri bakımından uygun bulmamaktadır.» Çünkü, «MSP'nin temsil ettiği hakim sınıf kesiminin bir MSP hükümetiyle sağladığı üstünlük ve uyguladığı baskı», «diğerlerine önemli zarar» vermekte ve «MSP'nin kontrolündeki sanayi bakanlığındaki uygulamalar,... komprador burjuvazinin önemli bir kesimini olumsuz bir şekilde» etkilemektedir.

Bu söylenenler ne anlama gelmektedir?

Halkın Birliği, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir kesimini «liberal», «anti - faşist» vs. ilan ediyor. Bu kesimin faşizme, sosyal - faşizme ve iki süper devlete karşı mücadele edebileceğini kabul ediyor, bunları halka vaad ettikleri yararlı tedbirleri yerine getirmek için zorluyor ve bu tedbirleri yerine getirdikleri ölçüde de olumlu tavır alarak onları destekliyor. Bu arada Amerikan emperyalizmine bağımlı (bunlar diğerlerine göre biraz daha az bağımlıdır) ama faşist olmayan bir komprador - feodal kesim daha var. Bunlar hükümette yer aldıkları zaman, faşist komprador - feodal klikler üzerinde baskı uyguluyor ve onlara önemli zararlar veriyorlar. Örneğin, bu kliğin sanayi bakanlığını elinde tutması, komprador burjuvazinin önemli bir kesimini olumsuz şekilde etkiliyor. Halkın Birliği, açıkça söylemiyor, ama, «faşistler, sosyal - faşistler ve iki süper devlet» e karşı böylesine mücadele eden ve onlara bunca zarar veren bu Amerikancı kliğin de halk cephesine alınması ve mücadelelerini devam ettirdikleri sürece «proleter devrimciler» tarafından desteklenmesinin doğruluğu konusunda bir kuşkusunun olmadığı açıkça anlaşılıyor.

Halkın Birliği, ayrıca «Avrupa emperyalizmini» de,

tıpkı emperyalist bir devlet, ya da entegrasyona uğramış bir grup emperyalist söz konusuymuş gibi ele alıyor. Buna göre, ülkemizde Amerikan işbirlikçileri, Rus işbirlikçileri vs. nin yanında bir de «Avrupa emperyalizminin işbirlikçileri» vardır ve bunlar, Avrupa mali sermayesine bağımlıdırlar. Halkın Birliği, bu konuda şunları söylüyor:

«Avrupa emperyalizminin işbirlikçilerinin ve onların siyasi temsilcileri CHP'nin...» (HB, S. 2)

«... Son kurultayda alınan bir kararla CHP'nin sosyalist enternasyonale katılması, Avrupa emperyalistlerine bağlılığının bir göstergesi olmuştur.» (abç) (aynı yerde)

«...Sosyalist Enternasyonal partileri esas olarak Avrupa mali sermayesine bağlıdır» (abç) (aynı yerde)

«... Sosyalist Enternasyonal, iki süper devletle rekabet içinde kaybettiği mevzileri kazanmaya çalışan Avrupa emperyalistlerinin menfaatlerini savunmaktadır.» (abç) (aynı yerde)

Oysa, gerçekte durum tamamen başkadır.

İkinci Dünya Savaşı, savaşa katılan emperyalist devletler için mali sermayeyi, sömürgeleri, nüfuz alanlarını, hammadde kaynaklarını vs. paylaşmak için yapılan bir savaştı. Genel olarak emperyalizm bu savaştan önemli kayıplara uğrayarak çıkmasına rağmen, özel olarak Amerikan emperyalizmi bu savaştan en karlı çıkan emperyalist devlet oldu ve yalnız savaştan yenik olarak çıkan Almanya, İtalya, ve Japonya'yı değil aynı zamanda müttefikleri olan İngiltere, Fransa vs. yi de hegemonyası altına alarak emperyalist dünyanın efendisi haline geldi. Böylece, o, bütün diğer emperyalistlerin mali sermayeleri, sömürgeleri, nüfuz alanları, ham madde kaynakları üzerinde doğrudan ya da dolaylı olarak hakimiyet kurdu ve bunları kendi denetimi altına aldı.

Bu duruma bağlı olarak bir yarı - sömürge ülke olan

Türkiye de İkinci Dünya Savaşı sonrasında Amerikan emperyalizminin hegemonyası altına girdi ve o zamana kadar çeşitli emperyalistlere bağlı olan komprador - feodal klikler kaderlerini Amerikan emperyalizmine bağlamakta birleştiler. Savaş sonrası Türkiye'ye geniş ölçüde akan Amerikan mali sermayesi yerli komprador burjuvazi ile bu emperyalizm arasındaki bağları pekiştirdi.

Ama emperyalistlerarası eşitsiz ve sıçramalı gelişme kanunu yürürlükte olduğu sürece bu durum sonsuza kadar böyle devam edemezdi. Nitekim o zamandan bu yana Alman, Fransız, Japon, İngiliz emperyalistleri vb. adım adım Amerikan emperyalizminin kapitalist - emperyalist dünya ve kendileri üzerinde kurduğu denetim ve hakimiyete karşı mücadeleyi yoğunlaştırdılar ve bu hakimiyeti belirli ölçülerde kırdılar. Buna bağlı olarak bu ülkelerin mali sermayeleri Amerikan mali sermayesiyle rekabet için sömürge, yarı - sömürge ülkelerde çeşitli bağımlılık ilişkileri yarattılar, var olanları pekiştirdiler ve canlandırdılar. Bu Türkiye'de de böyle oldu. Ama nasıl bu ülkelerin ve onların mali sermayelerinin Amerikan denetimini bütünüyle kırdıkları ve bağımsız birer güç olarak dünya hakimiyeti yarışına katıldıkları söylemezse, bunların yarı - sömürge ülkelerde de yarattıkları bağımlılık ilişkilerinin de Amerikan emperyalizminin yarattığı bağımlılık ilişkilerinden tamamen ayrı olduğu söylenemez. Bugün, Alman, İtalyan, Japon vb. emperyalist mali gruplarla işbirliği yapanların en önde gelenleri kimlerdir? Aynı zamanda Amerikan emperyalizminin de önde gelen işbirlikçileri olan Koç'lar, Sabancı'lar vs.

Bunun yanında, 1960'larda modern revizyonist Sovyetler Birliği'nin sosyal - emperyalist bir ülke haline dönüşmesiyle birlikte, kapitalist - emperyalist kampta önemli değişiklikler oldu. Sovyet revizyonist dönemler kli-

gi sosyalist ekonominin geliştirdiği güçlere dayanarak ve yakın ilişkiler içinde bulunduğu Doğu Avrupa'nın halk demokrasisi ülkelerinde bir dizi karşı - devrimci darbe tezgahlayıp, bu ülkeleri emperyalist denetim altına alarak, yeni ve güçlü bir emperyalist devlet olarak dünya sahnesine çıktı ve Amerikan emperyalizmi ile dünya hegemonyası için yarışmaya başladı.

Bu durum Türkiye'de de 1960'lardan bu yana Rus mali sermayesinin giderek artan bir biçimde ülkeye akmasıyla etkisini gösterdi. Sovyetler Birliği'nde tekelci devlet kapitalizminin son haddine kadar gelişmiş olması nedeniyle şimdiye kadar devletten devlete aktarılmış olan rubleler, Amerikancı hakim sınıfların Rus sosyal - emperyalizmine karşı uzlaşmacılığını alabildiğine geliştirirken, hakim sınıflar ve devlet mekanizması içinde bağımlılık ilişkileri yarattı ve yaratıyor.

Ama, ister Amerikan, ister Rus, ister Alman, Japon vs., hangi emperyalist olursa olsun bunların tümü komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla iç görmekte ve asgari müşterekleri olarak da bu sınıfların hakimiyet sistemi, devleti olan faşist diktatörlüğu desteklemekte birleşmektedirler. Onlar ve uşakları arasında cereyan eden mücadele faşist diktatörlük içinde durumlarını kuvvetlendirme ve kilit noktaları ele geçirme mücadelesidir. Bunlardan birinin diğerı üzerinde hakimiyet kurması ya da şu veya bu mevkiyi ele geçirmesiyle faşist diktatörlük yıkılmaz. Öte yandan ister faşist (ve sosyal - faşist) isterse ilhamını feodalizmden alan çeşitli tipte gerici akımlar olsun, komprador burjuvazi ve toprak ağalarına dayandıkları sürece ancak ve ancak faşist diktatörlüğu güçlendirmeye ve sağlamlaştırmaya hizmet ederler (zaten bizim gibi ülkelerde faşist diktatörlük dendiğinde anlaşılması gereken faşist - feodal diktatörlüktür).

«Avrupa emperyalizmi» meselesine gelince...

Burada sözkonusu olan bir emperyalist devlet ya da bir mali sermaye grubu değil, çeşitli emperyalist devletlerle mali sermaye gruplarıdır. Bunlar, Amerikan emperyalizmi ya da Rus sosyal - emperyalizmi ile rekabet yolunda geliştikleri gibi (bunu söylemek bu emperyalistlerin şu ya da bu ölçüde Amerikan emperyalizminin ve Rus sosyal - emperyalizminin denetimi altında oldukları gerçeğiyle çelişmez) birbirleriyle de rekabet etmekte, sömürgeler, nüfuz alanları, ham madde kaynakları elde etme yarışına güçleri oranında katılmaktadırlar. Bugün birleşmiş bir Avrupa, bir Avrupa birleşik devletlerinin kurulmuş olması söz konusu değildir. Ve zaten böyle bir şey olsaydı bile bu Lenin'in deyişiyle çeşitli mali sermaye grupları arasındaki «geçici bir anlaşma» dan başka bir şey olmazdı.

Bir diğer nokta, CHP meselesi...

CHP, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının değil, milli burjuvazinin emperyalizm ve feodalizmle bağları olan, onunla uzlaşan ve devrimden duyduğu büyük korku nedeniyle komprador - feodal düzenin korunmasından yana olan ama kendi menfaatlerini de hesaba katan bir takım düzenlemeleri hakim sınıflardan talep etmekten geri kalmayan üst kesiminin hakimiyetinde olan bir partidir. Halkın Birliği milli burjuvazi deyince muhakkak emperyalizme karşı ve milli bağımsızlıktan yana olması gereken bir burjuvaziye anladığı için, CHP'nin komprador burjuvazi, toprak ağaları ve emperyalizmle uzlaştığını görünce, onu hakim sınıfların partisi olarak nitelendiriyor. Ama, onun mevcut düzende bir takım düzenlemeler talep ettiğini ve kimi yerde menfaatlerinin onunla çeliştiğini de görmemezlik edemediği için, bu kesiminin hakim sınıfların reformcu kesimi olduğunu düşünüyor ve buna denk düşen 'Üç Dünya Teorisi'nin de etkisiyle bu kesimi «Avrupa emperyalizminin işbirlik-

çisi komprador burjuvazi ve toprak ağalarının reformcu kesimi» olarak adlandırıyor (daha doğrusu Aydınlık revizyonizmi'nin yaptığı adlandırmayı ve meseleye bakış tarzını benimsiyor). Ve şunları yazıyor:

Seçim sonrasında görüş ve önerilerini açıklayan ünlü «işadamları» bir başka deyişle komprador burjuvazinin en güçlü temsilcilerinin bir çoğu, hükümeti tek başına CHP'nin kurması gerektiğini açıkça veya üstü kapalı bir şekilde belirttiler. Bu gelişme komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının önemli sayıda ve etkili bir kesiminin CHP hükümetini desteklediğini şüpheye yer bırakmayacak açıklıkla ortaya koydu. CHP'nin orta burjuvazinin siyasi temsilcisi olduğu yolundaki hatalı tespitleri açığa çıkardı» (HB. S. 11)

Buhranın derinleştiği ve devrim dalgasının kabardığı şartlarda düzenden yana olan güçler ve akımlar bir yanda (faşizm, sosyal - faşizm, reformizm ve diğer gerici akımlar), düzene karşı olan devrimci güçler ise bir diğer yanda toplanır. Ya da zaten mevcut olan bu kümelenmeler iyice belirginleşir ve göze çarpar. Tıpkı bugün Türkiye'de olduğu gibi... Komprador burjuvazi ve toprak ağaları böyle durumlarda düzenden yana olan her türlü güç ve akımı devrimci mücadeleyi ezmek, bastırmak, yolundan saptırmak, pasifize etmek vs. için kullanırlar. Devrimden korkan ve onun gelişmesi karşısında mevcut düzene sıkı sıkı sarılan bu güçler - sınıf bileşimleri ne olursa olsun-komprador burjuvazi ve toprak ağaları tarafından kullanılmayı seve seve kabul ederler. Daha önce hakim sınıfların gelişen mücadelesini bastırma için faşist ve reformist yöntemleri nasıl birarada kullandıklarını ve kullanabileceklerini gördük. İşte bugün CHP'nin talip olduğu ve hakim sınıfların da büyük bir kesiminin ona vermeyi düşündükleri rol böyle bir roldür. Hakim sınıflar, eskiden beri cellat kullanmada uz-

manlaşmışlardır. Ama devrimci mücadele kızıştıkça, celatın yanında halk yığınlarının öfkelerini yatıştıracak, tatlı dil dökerek onları uyuşturacak, ve tepkilerinin düzenin sınırları içinde kalmasını sağlayacak bir papaza duydukları ihtiyaç da giderek artmaktadır. Hakim sınıfların, AP, MHP, vs. gibi faşist partilerinin demagojisi, giderek etkisini kaybetmekte ve bunların demagojilerine kimse kulak asmaz olmaktadır. İşte tam da böyle bir zamanda milli burjuvazi, düzene binbir bağla bağlı ve devrimden ödün kopan üst kesiminin temsilcisi «halkçı» CHP, komprador burjuvazi ve toprak ağalarına hizmet arzederse onlar bu hizmetten neden yararlanmasın? Komprador burjuvazi ve toprak ağaları, devlet işlerinin gerçekten yönetildiği kilit noktasını elinde bulundururken ve CHP'nin de esas meselesini bu işlerle uğraşmak değil, devrim dalgasının yükselmesini engellemek olduğu apaçık ortadayken, bunlar neden CHP'ye hükümeti bir süre terkedip onu kullanmasın? Nasıl olsa, işini gördükten sonra bir tekmede bulunduğu yerden aşağı atmak her zaman mümkündür.

Ama bir an için Halkın Birliği'nin mantığının doğru olduğunu kabul edelim. Hakim sınıflar «Avrupa emperyalizminin işbirlikçisi» «reformist» ve «anti - faşist» ve iki süper devletin işbirlikçisi faşist kesimlere ayrılmış olsunlar ve bunların bir kesiminin halk cephesinde yer almasının objektif şartları mevcut olsun. CHP hükümetini destekleyen «ünlü işadamları», «komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfının önemli sayıda ve etkili bir kesimi» (ki bunların başında Koç ve Sabancı gelir) bu durumda «Avrupa emperyalizminin işbirlikçisi reformist» kesimi ve halk cephesi içinde birleştirilebilecek güçleri mi oluşturmaktadır? Halkın Birliği, sözkonusu mantığını sonuna kadar götürmeye cesaret edebilirse, bu soruya verebileceği tek cevap, «evet» olabilir.

Halkın Birliği'nin, bir diğer yanlış anlayışı da, baş dışmanın dışında kalan bütün dışmanlarla ittifak yapmak gerekir, şeklindeki anlayışıdır. Bu anlayışın, Aydınlık revizyonizmi tarafından nasıl yaygınlaştırılmaya çalışıldığı ve Halkın Birliği tarafından nasıl benimsendiği daha önce yaptığımız çeşitli alıntılarda açıkça yansı-maktaydı. Halkın Birliği'nin şu sözleri de bu anti-mark-sist anlayışın çarpıcı bir örneğidir:

«Bugünkü aşamada birleşik cephe, işci sınıfı nderli-
đinde, işci köylü temel ittifakı üzerinde, faşizme, sosyal -
faşizme karşı (yani iki süper devletin en bağımlı işbirlikçi-
lerine - H.K) bütün emekçi sınıf ve tabakaları, MDHD stra-
tejik aşamasında karşımıza almadığımız sömürücü sınıf
ve tabakaları ve MDHD stratejik döneminde, dışmanımız
olan fakat içinde bulunduğumuz ara aşamada baş dışma-
nımız olmayan kesimleri, tüm bu kuvvetlerin parti ve r-
gtlerini (ab), tek tek demokrat yurtsever kişileri, faşiz-
me ve sosyal - faşizme karşı mücadele temelinde birleşti-
ren bir cephe olmalıdır.» (HB - S. 3)

Bu anlayış, en kısa bir şekilde şöyle ifade edilebilir:
dışmanlarımız içinde en tehlikelisini diğerlerinden ayı-
rır ve ona karşı diğer dışmanlar dahil herkesle birleşiriz.
Böylece baş dışman azami ölçüde tecrit edilmiş, baş dış-
mana karşı cephe ise azami ölçüde genişlemiş olur.

Bu mantık, insana ilk bakışta hiç de fena gelme-
mektedir. şurası da açıktır ki, Marksist - Leninistler,
karşılarındaki en tehlikeli dışmanı sonuna kadar tecrit
etmeye çalışmalı ve ona karşı en geniş cepheyi kurmaya
alışmalıdırlar. Ama bu tecrit faaliyeti, «her şart altında
baş dışmanımın dışmanı benim dostumdur, ve onunla
birleşmeliyim» anlayışı ile aynı şey değildir. Marksist -
Leninist strateji için esas olan amaç **baş dışmanı sonu-
na kadar tecrit etmek değil**, sallantılı da olsalar, yalpalasalar da,
devrime şu veya bu ölçüde katkısı olabilecek

bütün dostlarla birleşmektir. Özgül şartlarda, devrim yararına baş düşman dışında kalan bütün düşmanlarla geçici de olsa birleşmenin objektif şartları mevcut olabilir. Ama bu çoğunlukla istisnadır. Bunun dışında bir baş düşman tesbit etmek, genel olarak diğer düşmanlara karşı mücadeleyi kesmeksizin baş düşmana karşı özel bir çaba ve enerji ile mücadele etmenin gereğini ortaya koyar.

Nitekim, Aydınlık oportünistleri, bu şahane mantığın ürünü olan 'Üç Dünya Teorisi'ni savunur ve bu teoriye karşı çıkanları eleştirirken şunları söylüyordu:

«Troçkistler, ('Üç Dünya Teorisi'ni eleştiren herkesi kastediyor - H.K.) ...emperyalistlerle yarı sömürge ülkelerin hakim sınıfları arasındaki çelişmeleri de örtbas edip, üçüncü dünya ülkelerini emperyalistlerin kesin denetimi altında, hatta emperyalizmle 'bütünleşmiş' olarak gösteriyorlar. Böylece proletaryayı bütün müttefiklerden koparıp, bütün anti - emperyalist güçleri, emperyalistlere ve sosyal - emperyalistlere hediye ediyorlar.» (Aydınlık - S. 57, s. 4)

Buna göre düşman kampta yer alan fakat, baş düşmanla çelişkisi olan her güçle birleşmelisin (isterse bu çelişme, emperyalistlerle yarı - sömürge ülkelerde onların dayanağı olan komprador burjuvazi ve toprak ağaları arasındaki son derece tali çelişki olsun ve bundan yararlanmaya kalkmak devrimden vazgeçmek anlamına gelsin), aksi taktirde troçkist vs. den başka bir şey değil-sin.

Oysa Marksist-Leninistler, bir devrimde önce dostlarını ve düşmanlarını tesbit eden bir stratejik plan hazırlarlar. Dostlarıyla birleşmeye çalışır, düşmanlarının arasındaki çelişki ve çatlaklardan yararlanmaya çalışırlar. Ama bu çelişmelerden yararlanmak her zaman ittifak sorununu gündeme getirmez. Baş düşman dışında kalan

düşmanlarla ortak cephe kurmayı gerektirmez. **Bu çelişme ve çatışmaların bizzat kendisi devrimci proletaryaya için dolaylı bir yedek olma özelliğini taşır.**

Lenin, proletaryanın dostlarıyla birleşmesi sorununu bir tarafa bırakıp, baş düşmanı sonuna kadar tecrit etmeye pek meraklı olan ve baş düşmanın dışında olan düşmanları her şart altında, baş düşmana karşı mücadele ettikleri ölçüde desteklemek ve onunla uzlaştığı ölçüde onlarla mücadele etmek gerektiğini düşünen menşevikleri şöyle eleştiriyor:

«(Menşevik gazete diyor ki:) ... demek ki hükümetin müttefiksiz kalması, muhalefeti bölememesi, burjuvaziyi kendi tarafına çekerek, proletaryayı tecrit edememesi bizim çıkarımız gereğidir.»

«**Demek ki, proletaryanın çıkarı, Çar hükümetinin onun arasını burjuvazi ile açamamasındadır!** Bu Gürcü gazetesinin adını sosyal demokrat koyması, (Marksistlerin o zaman benimsedikleri ad - HK). yanlış değil midir? Bu gazeteye Osvojojenye (liberal - monarşist burjuvazinin gazetesi - HK) adı daha yaraşmaz mı?... Burada, zavallı Tiflisli militanın 'burjuva devrimi' yobazca ve kuyrukçu yorumuyla yolunu, yönünü tamamen yitirdiğini gözlerimizle görmüyor muyuz? Demokratik devrimde proletaryanın tecrit edilmesi ihtimalini tartışırken, önemsiz bir ayrıntıyı, köylüleri unutuyor! Proletarya ile ittifak kurması mümkün olan sınıflar arasına, Zemstvo'ların toprak sahiplerini katıyor ve bu toprak sahipleri onun değerli dostlarıdır. Ama köylüleri katmıyor... **Yeni Iskra'nın yürüttüğü muhakemelerle devrimci köylüleri müttefik olarak kendi seviyesine yükselteceğine, kendisinin kralcı burjuvazinin seviyesine düştüğünü söylemiş miydik?**»

«(Aynı gazete şöyle devam ediyor;) 'biz, Zemski Sobotor'u otokrazi ile mücadele ettiği ölçüde destekleriz ve otokraziyle anlaştığı ölçüde ona karşı oluruz. Enerjik bir mü-

dahale ve kuvvete başvurarak milletvekillerini bölebilir (...) radikalleri kendimize bağlar, muhafazakarları hükümetten uzak tutarız... vs.' ... durum pire tozu fıkrasındaki duruma pek benziyor: İlk önce pireyi yakalıyorsunuz, gözüne tozu ekiyorsunuz ve pire ölüyor...» (İki Taktik - s. 67. 69)

«Tiflisli militan» in durumu Halkın Birliğine göre biraz daha hafiftir. Çünkü o, baş düşmanı «müttefiksiz» bırakmak ve muhalefet cephesini böldürmemek için bizdeki milli burjuvazinin üst kesimine tekabül eden liberal monarşist burjuvazi ile ittifak yapmaya çalışıyordu. Halkın Birliği ise aynı işi baş düşmanın bir kesimini diğer kesimine karşı kullanarak yapmaya çalışıyor. (Çünkü devrimin içinde bulunduğu bugünkü aşamada baş düşman komprador burjuvazi ve toprak ağalarıdır.) Ama vardıkları yer aynı; menşevikler, liberal - monarşist burjuvazi ile birleşerek ne kadar devrim yapabildilerse, Halkın Birliği de komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla birleşerek o kadar (hatta o kadar bile değil) devrim yapabilir.

Şu sözler de Halkın Birliği'nin nasıl bir ittifaklar anlayışına sahip olduğunu açık bir delilidir:

«... biz; faşistler, sosyal - faşistler ve iki süper devleti diğer emperyalistlerden ve diğer emperyalist işbirlikçilerinden ayırıyoruz. (Ayırıyor ve bir kesimini halk cephesinin içine alıyorsunuz - HK). Hatta iki süper devletin faşist ve sosyal - faşist olmayan işbirlikçilerini de diğerlerinden ayırıyoruz (MSP ve TİP'te çıkarları temsil edilen bu kesimi, «tarafsızlaştırmak» için - H.K). Faşistler ve sosyal - faşistleri birbirinden ayırıyor, çelişmelerinden yararlanıyoruz. (O kadar ayırılıyorsunuz ki, bir kısmı faşist diktatörlüğün dışına düşüyor ve sonra da 'faşist diktatörlük ve sosyal - faşizme karşı' mücadeleyi birleştirmeye çalışılıyorsunuz. - HK) Faşistler içinde ayırım yapıyor, sözgelimi

MHP gibi azgın bir faşist partiyle DP gibi fazla gücü olmayan (abc) bir faşist partiyi ayırıyoruz. (Ama yine de zayıf faşistleri, güçlü faşistlere karşı desteklemekte, zayıf emperyalistleri güçlü emperyalistlere karşı desteklemekte, Aydınlık oportünistlerinden öğrenecek çok şeyiniz var - HK) Faşistler arasındaki çelişme ve farklılıkları dikkate alıyor, bunlardan yararlanıyoruz. (DP - AP çelişmesinden yararlandığımız gibi - HB) (Aydınlık oportünistleri gibi DP kongrelerine çiçek de yollamanız gerekir, tabii bunların çelişmelerinden daha iyi yararlanmak için - HK) Sosyal - faşistler arasında da ayırım yapıyoruz; sözgelimi, T'K'P gibi Rus sosyal emperyalizminin 'mührünü' elinde tutan bir sosyal-faşist partiyle, diğer sosyal - faşist parti ve akımları ayırıyor, çelişmelerden yararlanıyoruz (karışmadığımız bir, sosyal faşistler arasındaki 'mühür' kavgası kalmıştı - HK)» (HB. S. 4)

Halkın Birliği, her şeyi yapıyor, peki devrimi kime karşı yapacak; Türkeş'le İ. Bilen'e karşı mı? Halkın Birliği faşist diktatörlüğün «faşist siyasi partilerle askeri kliklerin ittifakına» dayandığını söylüyordu. Gerçekten onun önerdiği anti - faşist mücadelenin «azgın faşist» MHP, «mühürdar» T'K'P, ve onlarla ittifak halindeki bir takım askeri klikleri (Ersunlar, vs. gibi) tasfiyeyi amaçladığı açıktır. Halkın Birliği, bu anti - faşist ve anti sosyal - faşist (!) mücadelede «düşmanların hepsini birden devirmek» anlayışına pek kızan Aydınlıkçılardan daha iyi yandaş bulamaz. Böyle giderse Aydınlık ve Halkın Birliği, pireyi tutacak ve tozu gözüne birlikte serpeceklerdir.

Halkın Birliği'nin bütün bu savunduklarının oportünist 'Üç Dünya Teorisi' ile yakın ilişkisini uzun uzadıya açıklamaya gerek yok. Halkın Birliği, bir süre öncesine kadar 'Üç Dünya Teorisi'ni de bağınazca savunuyor ve Türkiye devrimi ile bütün görüşleri bu teori ile tam

bir uygunluk arz ediyordu. Ama, bir sabah kalkanlar bir de baktılar ki, Halkın Birliği bu teoriyi, «sınıf işbirlikçisi» ve «oportünist» bir teori olarak damgalayıp, «reddetmiş». Ve şunları söylüyor: 'Üç Dünya Teorisi', dünyaya sınıfsal açıdan bakmaktadır, ama, hangi sınıf açısından?» (Halkın Birliği 23 Ağustos 77 Özel sayı)

İşte bize göre de üzerinde düşünülmesi gereken bir soru. Peki, Halkın Birliği, dünyaya bu teorinin gözlükle riyle bakar ve Türkiye devriminin bütün meselelerini bu teoriye uydururken, dünyaya hangi sınıfın bakış açısından bakıyordu? Bugün bu sınıf bakış açısını değiştirdiyse, Türkiye üzerine yaptığı bunca tahlili ne yapacak? Onların hepsini gözden geçirip düzelterek mi, yoksa bugün yapmakta olduğu gibi, «proleter devrimci siyasetlerimiz kaya gibi sağlamdır» havasıyla kasılarak ortada dolaşmaya devam mı edecek? Bu meselede hangi sınıfın tavrını benimseyecek, proletaryanın ciddi ve devrime karşı sorumlu tavrını mı, yoksa küçük burjuvazinin sorumsuz ciddiyetsiz tavrını mı?

«Emperyalizmin, sosyal emperyalizmin işbirlikçisi komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları nitelik değiştirerek, emperyalizme ve sosyal emperyalizme karşı savaşan cengaverler haline gelmişse...» (a.g.e.)

Gelmemişse, bu cengaverler Halkın Birliği'nin halk cephesi içinde ne arıyor? Yoksa, «Avrupa emperyalizmini işbirlikçisi kesim» gelmiş de diğerleri mi gelmemiş?

«Marksist - Leninistler stratejilerini gerçek duruma, gerçek durumun tahliline ve özelliklerine göre saptarlar. 'Neden olmasın' sorusu zararlı bir hayal değilse, çağımızın özelliklerine, muhtevasına, esas yönelimine uygun olmalı, çatışan sınıf kuvvetlerinin niteliklerinden bağımsız olarak ele alınmamalıdır.» (a.g.e.)

Halkın Birliği bu söylediklerini kendine de uygulamalı, ve «neden komprador burjuvazi ve toprak ağaları

faşizme karşı olmasın?», «neden bugünkü aşamada hakim sınıfların bir kesimiyle ittifak kurulmasın?» vs. sorularına bir zamanlar hangi cevabı verdiğini, hatırlamalı ve bu cevapların «çağımızın özelliklerine, muhtevasına, esas yönelimine uygun» olup olmadığını «çatışan sınıf kuvvetlerinin niteliklerinden bağımsız» bulunup bulunmadığını tekrar bir gözden geçirmelidir.

«Bu teoriye göre, yarı - sömürgelerdeki hakim sınıflar; komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları nitelik değiştirmiştir; karşı devrim saflarından çıkmış, devrim saflarına geçmiş itici bir güç olmuşlardır.» (a.g.e.)

Halkın Birliği, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir kesimini «ara sınıf» olarak halk cephesine alırken yaptığı bundan başka bir şey miydi? Mao Zedung, «ara sınıflar birleşik cepheye katıldıkları ölçüde, devrim itici gücü haline gelirler» diyor. Halkın Birliği de, hakim sınıfların bir kesimini ara sınıf olarak nitelendirerek tam da 'Üç Dünya Teorisi'nin gerektirdiği biçimde davranmıştır. «Neden olmasın» sorusunu sormuş, bunun olabirliğini kabul etmiş bu ihtimalin teorisini yapmış ama özelleştirisine gelince şimdiye kadar yapmamıştır. Nitekim Aydınlik oportünistleri bugün Halkın Birliği'nin karşısına geçmiş «dinime küfreden bari müslüman olsa» dercesine onun çelişkilerini sergilemekte ve bundan oportünist, sınıf işbirlikçisi emelleri uğruna yararlanmaktadır.

«Oysa Mao Zedung yoldaş, komprador burjuvazinin niteliğini açıklarken, bu sınıfın farklı kesimlerinin farklı emperyalistlere bağlı olduğunu, ancak emperyalist devletlerarası çelişkiler had safhaya vardığında ve devrim belirli bir emperyalist devlete yöneldiğinde (abç) diğer emperyalist devletlere bağlı komprador kesimlerin belli ölçülerde ve geçici olarak istikrarsız ve güvenilmez bir müttefik olarak anti - emperyalist cepheye katılabileceğini, efendi-

leri devrime karşı tavır aldığında onların da buna uyacağını belirtmekte, ve bu sınıfla ilgili olarak şunları yazmaktadır: 'Komprador büyük burjuvazi emperyalist ülkelerin kapitalistlerine doğrudan hizmet eden ve onlar tarafından beslenen bir sınıftır; sayısız bağlarla köylük bölgelerdeki feodal güçlere sıkı sıkıya bağlıdır, bu yüzden Çin devriminin hedeflerinden biridir. Ve devrim tarihinde hiçbir zaman itici bir güç olmamıştır. 'Üç Dünya Teorisi' savunucularının, yarı - sömürge ülkelerdeki hakim sınıfları; komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfını stratejik olarak devrim safında gören ve onları dünya devriminin itici güçlerinden biri olarak ele alan görüşlerinin Mao Zedung'un bu öğretisiyle hiç bir alakası yoktur.' (a.g.e)

Halkın Birliği, yeri geldiğinde herşeyi öylesine arka arkaya sıralıyor ki, başka bir şey söylemeye gerek kalmıyor. Halkın Birliği'ne soruyoruz: «kaya gibi sağlam» «proleter devrimci» siyasetleriniz gereğince siz bugün hala, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir kesimini halk cephesi saflarında yani «stratejik olarak devrim saflarında» görmüyor musunuz? Bugün devrim, «belli bir emperyaliste» mi yönelmiştir (ki bu milli bağımsızlığın merkezi görev olmasını beraberinde getirir)? Yoksa komprador burjuvazi ve toprak ağalarının hepsinin değil de «bir kesiminin» mi niteliği değişmiştir?

«Diğer taraftan, 'Üç Dünya Teorisi'nin çizdiği devrim stratejisine göre, 'ikinci dünya' denen emperyalist ülkeler de dünya devriminin müttefikidir.» (a.g.e.)

İçerde, işbirlikçileri devrimin müttefikleri olduklarına göre, dışarıda da kendileri neden olmasın? Hem zaten devrim, «iki süper devlet ve işbirlikçilerine» yönelmiyor mu?

'Üç Dünya Teorisi' emperyalistlerarası çelişmeleden yararlanma doğru ilkesini tahrif etmekte 'ikinci dünya' emperyalistlerinin emperyalist karakterinin değiştiğini, bun-

ların stratejik olarak dünya devrim cephesinde yer aldığını söylemektedir.» (a.g.e.)

Bütün bunları 'Üç Dünya Teorisi' söylemektedir de, sanki Halkın Birliği söylememektedir...

«... Avrupa, Japonya, vs. emperyalistlerle iki süper devleti eşit olarak ele almamalıyız. Ama bu Avrupa, Japon emperyalistlerini düşman olmaktan çıkarır mı? Onların niteliklerinin değiştiği anlamına gelir mi? Asla, onların sömürü ve soygununa karşı çıkmamak, o ülkelerde, proletaryaya tekelci burjuvalarıyla tek cephe kurmayı öğretmek (abç) Marksizm - Leninizmden kesin bir sapma değil de nedir?» (a.g.e.)

Halkın Birliği, «Avrupa emperyalizmi» nin uşaklarıyla yarı - sömürge bir ülkede tek cephe kuruyor, ama, aynı şeyi emperyalist metropoldeki proletaryaya öğütlersen sınıf işbirlikçisi ve Marksizm-Leninizmden kesin bir sapma içinde oluyorsun. Yani Halkın Birliği, «ele veriyor talkımı, kendi yutuyor salkımı».

«Dünyadaki başlıca çelişmeleri karartıp gizleyen, 'Üç Dünya Teorisi' ve onun ülkemizdeki ateşli savunucusu Aydınlık oportünistleri, 'troçkistler'i, proletaryayı, komprador burjuvazi ve toprak ağaları gibi 'anti - emperyalist' müttefiklerinden kopardığı için hararetle eleştiriyor, devrimden vazgeçmenin, sınıf işbirliğinin kıvrak teorisini inşa ediyorlar.» (a.g.e.)

Halkın Birliği de aynı mantıkla hareket etmiyor mu? Ve bugünkü aşamada yerli gericilik, yani komprador burjuvazi ve toprak ağalarının sınıf olarak karşıya alınması gerektiğini savunanları, sırf «Avrupa işbirlikçisi kesimi» diğerlerinden ayırarak halk cephesine almadıkları için «muğlak bir tesbit» yapmakla eleştirmiyor mu?

«Üç dünya teorisi'nin ileri sürdüğü, iki süper devlet dışındaki emperyalist - kapitalist ülkelerin tekelci burjuvazi-

sinin, proletarya ve ezilen halkların müttefiki olduğu görüşü ise bu ülkelerde devrimden vazgeçme anlamını taşımaktadır... Marksist - Leninistler, devrim ve kurtuluş hareketlerinin, sosyalizmin güçlenmesine yarayacak şekilde, bunları zaafa uğratmayacak, kitleler içinde hayal yaymayacak şekilde, düşman kampındaki çelişkilerden yararlanır, geçici, şartlara bağlı ittifakları reddetmezler. Bu ilke, iki süper devletle diğer emperyalistler arasındaki çelişkiye yaklaşımda da geçerlidir. Ancak 'Üç Dünya Teorisi' meseleyi bu şekilde ele almamakta, 'ikinci dünya', emperyalistlerinin düşman kampından çıktığını, stratejik olarak devrim safalarında yer aldığını, 'son tahlilde sosyalizmin güçleri' olduğunu söyleyerek onların gerçek niteliklerini gizlemekte ve kitlelerde onlara karşı zararlı hayaller beslenmesine sebep olmaktadır. Diğer taraftan, düşman kampındaki çelişmelerden yararlanmayı stratejinin esası haline getirdiğinden, bu ülkelerdeki proletarya ve halk kitlelerini, devrimden, onun hazırlanmasından alıkoymaktadır.» (a.g.e.)

Doğrusu pes demek gerekiyor. Peki, ittifaklar meselesi ile ilgili olarak eleştirdiğimiz onca görüşü kim savunuyor ve onların bu gün de «kaya gibi sağlam» ayakta duran «proleter devrimci» siyasetler olduğunu iddia ediyordu?

Halkın Birliği bir süre önce 'Üç Dünya Teorisi'ni, benimseyordu. Bu teori, nasıl iki süper devlet dışındaki emperyalist - kapitalist ülkelerin tekelci burjuvazisinin, proletarya ve ezilen halkların müttefiki olduğunu vaaz ediyorsa, Halkın Birliği de ülkemizde bu emperyalistlere bağlı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının, proletaryanın, halkın ve devrimin müttefiki olduğunu vaaz etmekteydi. Üstelik bu durumun geçerliliğini ileri sürerken devrimin belirli bir emperyaliste yönelmediğini ve milli bağımsızlık görevinin merkezi görev haline gelmediğini, sözde kabul ediyor ve böyle bir ittifakın günde-

me girmesini çağımızda meydana gelen derin değişikliklere ve bu değişikliklerin teorisi olan 'Üç Dünya Teorisi'ne bağlıyordu. Sonra 'Üç Dünya Teorisi'ni reddetti, ama bütün bu söylenenler «kaya gibi sağlam» yerinde duruyor.

Halkın Birliği'ne küçük bir hatırlatma yapmak isteriz. PDA oportünizmi, ilk piyasaya çıktıklarında her şeyleri ile revizyonist bir klüptü. Ama daha sonra parsa toplamak için «Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesi» ni benimsemeye karar verdi ve bunu şatafatlı bir şekilde ilan etti. Ama o zamana kadar savundukları, Türkiye'nin somutuna ilişkin revizyonist tahlillerin hiç birini gözden geçirip reddetmeden... Böylece PDA revizyonizmi, uzun süre ortalıkta «altı kaval üstü şifhane» dolaştı. Sonuçta da revizyonist tezlerini Marksizm - Leninizmin cilası ile örtmeye çabalayan, dükkanlarında her çeşit mal bulunduran bir sahtekarlar grubu olarak kaldılar ve en nihayet uluslararası yeni oportünizmin bir şubesi haline geldiler. Halkın Birliği, bütün bunlardan ders çıkarmalı, Aydınlıktan olumlu değil, olumsuz bir öğreten olarak yararlanmalıdır.

En son olarak şunu belirtelim ki, Halkın Birliği'nin 'Üç Dünya Teorisi' meselesini proleter devrimciliğin gerektirdiği bir ciddiyetle ele almaması ve bu konuda tamamen fırsatçı bir tutumu benimsemesi, onun bizzat 'Üç Dünya Teorisi'ni reddetmesini bir aldatmaca haline getirmiştir. Bunun sonucu olarak Halkın Birliği, bugün de 'Üç Dünya Teorisi'nin en önemli tezlerinin bir bölümünü savunmaya devam etmektedir.

Bunlar; başlıca, iki süper devletten Sovyetler Birliği'nin daha saldırgan ve stratejik olarak saldırı mevziinde bulunması («NATO bugün de emperyalist, saldırgan askeri bir paktır, ancak eski saldırgan rolünü oynayacak güçte değildir. VARŞOVA paktına karşı savunma

yönü önem kazanmıştır.»-a.g.e.); iki süper devletin dışında kalan emperyalistlerin savaşın kaynağı durumunda olmamaları («bugünkü uluslararası şartlarda savaşın kaynağı iki süper devlet, ABD emperyalizmi ve Sovyet sosyal - emperyalizmidir» - a.g.e.) ve «ikinci dünyanın birinci dünyaya karşı» mücadelesinin desteklenmesi («süper devletlerin, milli bağımsızlıklarına yönelen askeri denetim, baskı, ve tehditlerine karşı bu ülkelerin mücadelesi desteklenmeli, süper devletlerin bu tür çaba ve faaliyetlerine karşı çıkılmalıdır.» - a.g.e.) noktalarında ortaya çıkmaktadır.

Bütün bunlar, belki çok genç bir devrimci için hoş görülür özelliklerdir. Ama proleter devrimci olma iddiasındaki bu akım için ancak üzerinde düşünülmesi gereken ciddi eksikliklerin göstergesi olabilirler. Nitekim Halkın Birliği'nin «Üç Dünya Teorisi'ni red» broşürünün sonunu «faşizme, sosyal - faşizme ve iki süper devlete karşı mücadele bayrağını yükseltelim» sözleri ile bağlaması da bunu göstermektedir.

TÜSTAV

SONUÇ:

«Proleter devrimcilerin birliği» davası, büyük bir davadır. Bugün proleter devrimci potansiyel taşıyan başlıca akımlar; proletaryanın gerçek birliğinin çelikten bir sembolü olması gereken PARTİ'nin mevcut olmadığı şartlarda küçük burjuva sınıf karakteri taşıyan çeşitli ihtilalci akımların (başlıca üç tane) kendilerini proleter anlamda aşmaları çabaları içine girmeleri, bağırılarında mevcut proleter ve burjuva yanlardan, proleter yanı geliştirme yönünde adımlar atmaları ve bu yolda küçümsemeyecek bir mesafe almaları sonucu oluşmuşlardır.

Bu gelişimin henüz tamamlanmaktan uzak oluşu, aynı zamanda bu akımlarda bugün hala belirli bir küçük burjuva potansiyelin varlığını da tayin etmektedir. Bu burjuva yan, her akım içinde mevcut gelişmeye karşı sürekli direnmekte ve Marksizm - Leninizm yolunda gelişen, proletarya ile kaynaşma yolunda atılan her adımı engellemeye, mevcut gelişmeyi tersine çevirmeye çalışmaktadır. Bu durumun sonucu, bu akımlar içinde uluslararası yeni oportünist akımın da desteği ile güçlenen burjuva sağ çizgi ile Marksist - Leninist proleter çizgi arasında her alanda şiddetli bir mücadele hüküm sürmektedir. Proleter devrimcilerin birliği sorununun nasıl halledileceği bu mücadelenin sonuçlarına sıkı sıkıya bağlıdır. Sözkonusu akımlar, içlerindeki burjuvazinin di-

renmesine karşı doğru bir mücadele yürütür ve Marksizm - Leninizm yolundaki gelişmelerini sürdürürlerse, gelişmenin, proletarya ile kaynaşma ve bu kaynaşmanın sağlandığı ölçüde birliğin sağlanması yönünde olacaktır. Aksi takdirde ise, «birlik» sözü, aydın kulüpleri arasındaki post kavgasında alınıp satılan basit bir meta haline dönüşmekten kurtulamaz.

Lenin, «işçilerin birliğe ihtiyacı var. Ve hatırlanması gereken önemli şey, kendilerinden başka hiç kimse- nin onlarla birlik 'veremeyeceği' onların birliğe ulaşma- sında yardım edemeyeceğidir. Birlik 'vaadedilemez', bu boş böbürlenme ve kendini aldatma olur, birlik, aydın grupları arasındaki anlaşmalarla 'yaratılmaz'. Bunu düşünmek son derece acınacak, bön, cahilce bir yargıdır. Birlik, **kazanılmalıdır** ve yalnız sınıf-bilinçli işçilerin ken- dileri onu kazabilirler-inatçı ve ısrarlı bir çabayla», di- yor. (Bkz. «Birlik Sorunu»)

Sorun Halkın Birliği açısından ele alındığında, o- nun, son gelişen iki çizgi arasındaki mücadelenin ateş hattı sayılabilecek 'Üç Dünya Teorisi' karşısında takındığı tavır, farklı iki yön taşımaktadır. İlk olarak; bu sınıf işbirlikçisi teoriyi, Marksizm - Leninizmin kanıtlarıyla reddetmesi ve ona karşı çıkararak uluslararası Marksist - Leninist hareketin yanında yer aldığı ilan etmesi, olumlu bir şeydir. Ama, mesele hiç de bununla bitmemek- tedir. Halkın Birliği, kısa bir süre önce, Türkiye devri- minin bütün meselelerini 'Üç Dünya Teorisi'nin ışığında ele almış ve buna bağlı olarak bir dizi siyasi tez geliştirmişti. Şimdi takınılması gereken proleter tavır, geçmiş- te söylenenlerin bugün reddedilenlerle ilişkisini bilerek bütün bu söylenenleri yeniden gözden geçirmek ve bu ciddi hatanın kaynaklarını araştırmaya girişmektir.

Lenin, «Yanlışlarımızı düşmanlarımızdan (ve tabii dostlarımızdan da-Y.) saklamamalıyız. Bundan korkan-

lar devrimci kabul edilemezler. Oysa, aksine işçilere açıkça 'evet biz hatalı davrandık' dersek bu, yanlışları bir daha tekrarlamayacağımız... anlamına gelecektir.» diyor.

Halkın Birliği bugün bağrında taşımaya devam ettiği, 'Üç Dünya'cı tezlerle bu teoriyi reddeden görüşleri uzun süre bir arada tutamaz. Dolayısıyla bugün önünde iki yol var: ya Lenin'in dediği gibi, yanlışlarını işçilerin önünde kabul ederek onları düzeltecek ve Marksizm - Leninizm yolunda ilerleyecek; ya da ilkesiz bir eklektizm içinde yozlaşarak «proleter devrimci» bir akım olarak varlığına son verme yoluna girecek.

Onun 'Üç Dünya Teorisi'ni reddetmesi, yeni bir atılımın başlangıcı mı olacaktır; yoksa «ilkesiz eklektizm kafası»nın yeni bir akımı taklit etmesi mi?

Biz, birincisinin gerçekleşmesini istiyor ve onun için mücadele ediyoruz.

TÜSTAV

HALKIN BİRLİĞİ'nin
yarı-feodalizm anlayışının
ELEŞTİRİSİ

TÜSTAV

HALKIN KURTULUŞU
YAYINLARI

«İşçilerin birliğe ihtiyacı var. Ve hatırlanması gereken önemli şey, kendilerinden başka hiç kimsenin onlara birlik 'veremeyeceği', onların birliğe ulaşmasında yardım edemeyeceğidir. Birlik 'vaadedilemez', bu boş böbürlenme ve kendini aldatma olur; birlik, aydın grupları arasındaki anlaşmalarla 'yaratılmaz'. Bunu düşünmek son derece acınacak, b n, cahilce bir yargıdır.

Birlik, kazanılmalıdır ve yalnız sınıf —bilinçli işçilerin kendileri onu kazanabilirler— inatçı ve ısrarlı bir çabayla.»

Lenin - (Birlik Sorunu)

TÜSTAV

10 Lira